

V I E N Y B Ė

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

85 M. 4 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1971 M. KOVO (MARCH) 5 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

KAINA 30 C.

NASHUA, N. H. VASARIO 16 minėjimo komitetas ir kai kurie dalyviai. (Iš k. į d.)
Nashua miesto tarybos pirmininkas Maurice L. Arel; Rengimo komiteto pirm. teisėjas Leonardas G. Velishka; Vilniaus lankymo filmą rodęs Jonas W. Latvis; BALFo skyriaus garbės pirm. klebonas kun. J. Bucevičius; Nashua mėras Dennis J. Sullivan; Adolfas Bernotas, Associated Press atstovas Concord, N. H.; kun. V. Martinkus, BALFo pirmininkas ir Vienybės red. Vytautas Širvydas.

Lietuvos teisė - pasauliui

Lietuvos teisininkas-istorikas-reporteris Vytautas Raudeliūnas iškelia Lietuvai ir visiems lietuviams labai svarbų klausimą, kaip pasauliui pristatyta Lietuvos teisė.

Teisės istorikus pasaulyje jungia išymaus XVI a. prancūzų teisininko Jean Bodeno vardu draugija; veikia Bruxelles, Belgijoje.

Draugija ruošia konferencijas ir skelbia teisės istorijos tyrinėjimus.

Vienas idomesnių draugijos sumanymų -- išleisti viso pasaulio teisės istorijos bibliografiją. Ją sudarys 125 atskiri leidiniai -- tomeliai; kiekvienas skirtas kraštui, tautai, valstybei.

Bibliografiją ruošia apie 200 įvairių kraštų specialistų. Šiuo metu jau paskelbta beveik pusė numatytos serijos leidinių -- tarp jų ir tomelis Lietuva.

Leidinių paruošė trys žinomi Lietuvos teisės ir istorijos tyrinėtojai profesoriai J. Bardachas (Varšuvoje), J. Ochmanskis (Poznanėj) ir O. Bakus (Kanas, JAV).

Glaustai supažindinama su pagrindiniais Lietuvos istorijos momentais, žemėlapyje -- teritoriniai valstybės pakitimai.

Bibliografiniai bei periodiniai leidiniai ir juridiniai žodynai sužymėti bendrame skyriuje. Pagrindinė bibliografinė medžiaga suregistruota trijose leidinio dalyse: pirmoji apima Lietuvos feodalinę teisę, antroji -- Lietuvos teisę (kai ji neteko valstybinio savarankiškumo -- (1795-1918 m.) ir trečioji -- 1918-1940 m. Įtraukti ir darbai, paskelbti iki 1968 m.

SURINKTA DAUG MEDŽIAGOS

Teisės sąvoką bibliografijos sudarytojai traktavo plačiau - prasme, todėl leidinyje nurodyta literatūra ne tik teisės, bet ir svarbesniais socialiniais-ekonominiiais bei politiniais klausimais.

Greta studijų apie Lietuvos teisę, jos teisyne ir kodifikacijas, teismų santvarką ir procesą, bibliografijoje sužymėti darbai ir apie žemės reformas, kariuomenės organizavimą, tarptautinius, revoliucinius įvykius ir kt.

Visa tai leidžia geriau suvokti įvairių teisės institutų kilmę, paskirti ir reikšmę visuomenės gyvenime.

Leidinyje vykusi suklasifikuota bibliografinė medžiaga, išsifruoti slapyvardžiai, pateiktos kai kurių darbų anotacijos, o periodinių leidinių -- santrumpos.

Džlugina tikslūs lietuviškų knygų ir straipsnių pavadinimai. Antraštės darbai, paskelbtų mažiau suprantamomis Vakarų Europai kalbomis, pateiktos prancūzų kalba.

Bibliografija -- tai savotiškas vienos ar kitos mokslo šakos kelrodis gausioje jos literatūroje. Bet ribota recenzuojamos bibliografijos apimtis -- iš viso tik 475 bibliografinės pozicijos -- verčia abejoti šio kelrodžio patikimumu.

Netenka kalbėti vien apie išsamią Lietuvos teisės istorijos bibliografiją. Sudarytojai, matyt, bandė suregistruoti tik svarbiausią ir aktualiausią literatūrą. Tačiau ir šiuo požiūriu leidinys -- ne be priekaištų.

Tęsiama 2 psl.

Lietuvos valdytojai

Kovo 5 d. įvyko Lietuvos komunistų partijos centro komiteto, išrinkto Lietuvos KP XVI suvažiavime, plenumas.

Plenumas perrinko ir išrinko Lietuvos KP CK pirmuoju sekretoriumi A. Sniečkę, antruoju sekretoriumi V. Charazovą, sekretoriais -- A. Barkauską, A. Ferensą, R. B. Songailą.

Nariais išrinkti: A. Barauskas, A. Barkauskas, V. Charazovas, A. Ferensas, P. Griškevičius, K. Kairys, K. Mackevičius, J. Maniušis, A. Sniečkus, R. B. Songaila, M. Šmauskas. Kandidatais: V. Astrauskas, V. Morkūnas.

Plenumas patvirtino Lietuvos KP CK skyrių vedėjus: organizacinio-partinio darbo -- V. Astrauską; propagandos ir agitacijos -- P. Mišutį; mokslo ir mokymo įstaigų -- A. Rimkų; kultūros -- S. J. Šimkų; pramonės ir transporto -- I. Černikovą; statybos ir miestų ūkio skyriaus -- J. Jekateriničevą lengvosios ir maisto pramonės -- J. Ramanauską; žemės ūkio -- J. Bernatavičių. prekybos ir buitinio aptarnavimo skyriaus -- J. Pacevičienę; administracinių organų -- A. Česnavičių; bendrojo skyriaus -- A. Letulį, reikalų valdytoju -- B. Aliukonį.

Komisijos pirmininku patvirtintas A. Builys.

Patvirtinti Lietuvos spaudos organų redaktoriai. Komunisto žurnalo vyriausiuoju redaktoriumi G. Zimasas, Tiesos dienraščio -- A. Laurinčiukas, laikraščio Sovetskaja Litva redaktoriumi -- V. Jemeljanovas, Valstiečių laikraščio -- J. Karosas, laikraščio "Červony standart" -- L. Romanovičius.

BRAZINKŲ LIKIMAS NEIŠPREŠTAS

Amerikiečių spaudoje pranešama, kad Turkijos Aukščiausiojo Teismo taryba nutarė, kad Pranas Brazinskas ir jo sūnus Algirdas turi būti sugrąžinti Tarybų Sąjungai, bet galutinis sprendimas priklauso nuo Turkijos vyriausybės. Brazinskai, kaip žinoma, praeitais metais Tar. Sąjungos lėktuvą nukreipė į Turkiją, nužudydami stiuvardesę ir sužeisdami lėktuvo kapitoną.

ALTas ir VLIKas Turkijos vyriausybei pasiuntė telegramą prašydami neišduoti Prano ir Algirdo Brazinskių, pabėgusių iš Tar. Sąjungos, nes jų išdavimas reikštų mirtį tėvui ir sūnui. VLIKas ragina visas lietuvių organizacijas ir pavienius asmenis tuojau siųsti telegramas Turkijos ministeriui pirmininkui.

Amerikos rusai prašo lietuvių pagalbos

Julia Janavičius, Brighton, Mass. gyventojė teigia, kad Amerikos rusai prisidėjo protestams ir reikalavimams Simą Kudirką užtarti. New Yorke rusų kalba leidžiamas dienraštis Novoye Russkoyje Slovo dabar atsišaukia į lietuvius ir kitų tautybių žmones, prašydamas užtarti nuo laivo pabėgusį ir Japonijoje įkalintą rusą Boris Košelev, kuris lapkričio mėn. pabėgo ir ieškojo prieglaudos Japonijoje, bet Japonų teismo nubaustas 6 mėn. kalėjimo. Jis sergąs džiava, gydomas Čofu ligoninėje, iš kurios, pasveikęs, būsiąs grąžintas į Tarybų S-gą. Laikraštis prašo pinigines paramos, užtartinimo, protestų Japonijos vyriausybei.

Lietuvos ir Latvijos žydų delegacijos Maskvoje

Vilniaus, Kauno, Rygos ir kitų Pabaltijo miestų žydų atstovai buvo nuvykę į Maskvą ir 3 valandas kalbėjosi su Tarybų S-gos vidaus reikalų ministru generolu Nikolai Ščelokov. Žydų delegacija prašė iš Tarybų S-gos išleisti žydus norinčius išvykti į Izraelį ar kitur. Ministras jiems žadėjo atsakyti raštu. Ministrui pažadėjus atsakyti raštu -- nutarė nutraukti badavimo streiką.

Tuo tarpu New Yorke prie Tarybų Sąjungos Misiijos, tebevyksta žydų ir kitų tautybių demonstracijos, kurios labiausiai įsipyko to rajono New Yorke gyventojams.

OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD
was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth,
Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the
Post Office in Brooklyn, N. Y. 11201.

VIENYBĖ co-owners are: Valerie Tysliava and Joseph N.
Tysliava. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava, Ann
Vaivada and Jonas Valaitis. Editor: Jonas Valaitis, Managing
Editor: Valerie Tysliava; Senior Editor: Vytautas Sirvydas;
English Editor: Demie Jonaitis; Contributing Editor: Prane
Lapiene, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Za-
latorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates
on application. All rights reserved and no part of this news-
paper may be reproduced without the consent of the Publishers.
Editorial and Administrative Offices located at 192 Highland
Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Tel.: APplegate 7-7257.

mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Su ALTO ir Bendruomenės žmonėmis susibėgi-
mo metu Washington, išsikalbėjusi viena mūsų
redakcijų, paskelbė, — šiose organizacijose paste-
bėjusi du keliu Lietuvai laisvės siekti. Kalbama,
tačiau, tik apie vieną kelią, nes abiejų pagrinde —
nusistatymas — visai spausti Washingtono galybę
— Lietuvą atplėšti nuo Maskvos... Tai įvairių
veiksnių pamėgtas kelias. Jo žymė — su kepure
rankoje — laukti išmaldų, ar keptų karvelių...

* * * *

Per šimtą išeivijos metų pasirinktas Ameri-
kos lietuvių daugumos kelias įmė ir "spaudimą",
bet jų pagrindai buvo kitoki. Tai buvo pasitikėjimo
savimi ir savąja tauta dvasios kelias. Tokiu keliu,
pavyzdžiui, ėjo ir tamsiausiu Lietuvai metu vysk.
Valančius, kuris sykį tautą tiek prikalbino eiti blaivybės
keliu, kad išgązdino net rusų valdžią ir mūsų
sulenkėjusiuosius dvarponius, kurie — iš liaudies
gėrimo susidarinedavo sau kapitalų "baliavoti",
kaip dabar — iš gilaus liaudies patriotizmo — susi-
renkama pakankamai aukų — važinėti į Washingtoną,
ir jį "spausti"... išmaldauti...

* * * *

Dauguma Amerikos lietuvių, su dauguma savo
brolių Lietuvoje, net tamsiausiais laikais, — links-
miai žiūrėjo į tautos ateitį, nes juto, kad ji nėra
pražuvusi, nežusta dabar ir nežus! Todėl jie
visai kitaip židri ir elgiasi į išeivio santykį
su Lietuvos lietuviu, negu tie, kurie važinėja į
Washingtoną — "spausti" ir tikisi keptų karvelių...
Ši dauguma, atrodo, ir mūsų spaudoje trokšta
matyti, ne tiek dabartinio Lietuvos gyvenimo "blusi-
nėjimų", kiek pastebėjimų — ką žymėtino savo
šviesesnei atečiai lietuviai atlieka.

* * * *

Spaudimas, tiesa, turi savo svarbą, bet tą
svarbą nusako patarlė: vieną akį ir abi rankas
pridėkime prie darbo, o kita akimi žiūrėkime, kas
bus rytoj!..

Dabartinis spaudimas, pirmiausia, patenkina
mūsų krūtines. Antra, Ameriką sulauko nepasekti
Anglijos pavyzdžiu, kuri atšildė įšaldytą Nepri-
klausomosios Lietuvos valiutą ir ją atidavė Maskvai
(žinoma, kaip geri pirkliai, su nauda sau). Ta
valiuta išlaiko mūsų Pasiuntinybę ir konsulatą.
Amerika reikalą jau ėmė siaurinti: nutraukė lėšas
Lietuvos atstovui prie Vatikano. Spaudimas, ne
abejojamai, palaiko ir lėšų plaukimą Komitetui
Lietuvai Laisvinti...

STEBĖTOJO PASTABOS

Brazinskų, Kudirkos ir
Simokaičio pastangos atsi-
kratyti tarybinių dulkių —
dar kartą pabrėžia stiprų
mūsų tautos norą pasinau-
doti konstitucine teise —
išstoti iš Tarybų S-gos.
Tas pats noras reiškiasi
ukrainuose, guduose, lat-
viuose, estuose, Kaukazo
ir Azijos tautelėse, nekalt-
bant apie žydus. Kada-
nors tai pilnai prasiverš,
nes, kaip Maironis saky-
davo, nesulaikysi upės bė-
gimo. Tarybų Sąjungos
teismai buvo nuteisę du
žydu sušaudyti už Simo-
kaičiui panašią pastangą.
Pasaulio protestas pri-
vertė mirties bausmę pa-
keisti 15-ka metų kalėjimo.
Protestai sušvelnino
ir Simokaičiui bausmę iki
15 m. kalėjimo.

* * * *

Slėgiami lietuviai savo
kultūrai našiau dirba, negu
gyvendami laisvi.

Kanados N. Lietuva
rašo: "Visuomeninis ir
kultūrinis gyvenimas sto-
vyklose Vokietijoje klestė-
jo: veikė pradžios mokyk-
los, gimnazijos, net baltų
universitetas Pinneberge;
ėjo turiningai brandūs laik-
raščiai ir žurnalai; buvo
leidžiama nemaža knygų
gausiais skaičiais; buvo
ruošiami įvairūs suvažia-
vimai; atsikūrė VLIKas ir
pradėta Bendruomenė."

* * * *

Taip pat N. Lietuvos
laida parūpina ir taiklų
pavyzdį "kietakakčių" es-
minio negalėjimo priside-
rinti, tautinės vienybės
sumetimais, su mūsų jau-
nimu, kuris tautą neša
į ateitį.

Tokiam spaudimui, tačiau, nėra ateities. Sa-
kykime, vieną gražią dieną gairės bus pasuktos
prieš Simą Kudirką... Ar tai reikėtų tautos vilčių
palaidojimą? Anaiptol ne!

Kartą vienas Vienybės redaktorių, įvedęs mo-
dernesnę lietuvių kalbą, aušrininkas Andziulaitis
nusprendė, kad lietuviai, kaip tauta, kultūrai
"nepriimtus," todėl susituokė su kitataute ir amželi
ramiai praleido Amerikoje, bet ne Amerikos Lietu-
voje. Ar Amerikos Lietuva dėl to pražuvo? Kiti
Vienybės žmonės jam padėjo ypač sužibti kovų dėl
Nepriklausomos Lietuvos metu. Įdomu, kad ir
mūsų poetas Kleofas Jurgelionis galvodavo, būk
mes, lietuviai, nesame "galvų" tauta...

* * * *

Kai kuriais atvejais Vienybės žmonės gal ir
dabar suklysta... Bet jie nekartoja andziulaitinės
klaidos. Jie nepraranda pasitikėjimo savimi ir
savąja tauta, ką įrodo, nežiūrėdami sunkumų, po
senovei leisdami visiems lietuviams priimtina —
gerą Vienybę.

Atiduodami atitinkamą pagarbą Washingtonui,
nelaukime, kad jis atliktų mūsų darbus. Be to,
dėdami "visus klausinius į vieną Washingtono
kašę", — galime likti... ir be kašės... ir be
klausinių, nežiūrėdami, kad šio Vasario 16-osios
proga, net 104 kongresmanai ir senatoriai pasi-
reiškė dėl Lietuvos...

PERMAŽAI DEMESIO SKIRIA SENAJAI EMIGRACIJAI

Amerikoje ir Kanadoje
apsigyvenę, taip Vokietijoje
klestėjusieji lietuviai,
pradžioje aukštai šoko, bet
neperšoko kelių grabių.

N. Lietuva sako: Ma-
žai domės skyrėme seno-
sios emigracijos organi-
zacijoms ir suėjome sujo-
mis net į kovas." Be to,
"prisiauginome jaunąją
kartą, tačiau, jos įjungimas
į visuomeninį gyvenimą
yra labai lėtas. Jaunimui
tėvų "žygiai" atrodo juokingi,
vaikiški ir nesuprantami.
Pavyzdžiui, "net nekalti santy-
kiai su žmonėmis Lietuvoje
dažnai senųjų buvo ap-
šaukiami mūsų laisvės ko-
vos išdavimu." Ypač taip
šaukė Lietuvos laisvės komi-
teto nariai, kuriuos fi-
nansiniai išlaiko ameri-
kiečiai saviems tikslams,
arba VLIKo nariai, kurie
visi išsižadėjo Lietuvos
pilietybių, bet ne priklausomumo
buvusioms Lietuvos partijoms.

Daktaras B. Matulionis
pyksta dėl E. Šulaičio pa-
sisakymų. Esą, jie palin-
kę į "pataikavimą". o tik-
rovėje jie siekia pavaizu-
duoti, kas yra, arba kas
reiktų dėmesin imti.

Paminėtina, kad dak-
taras buvo vienas pirmųjų,
nekreipti dėmesio senųjų
Amerikos lietuvių organi-
zacijoms: būdamas vienas
Lietuvos liaudininkų veikė-
jų, Amerikoje atsiskė
susiderinti su tos partijos
vienminčiais, — vietoje
vienybės Sandaroje, nuėjo
sėti savo Sėją: todėl šian-
dien iš abiejų — nėra der-
liaus.

"NEVER AGAIN"

Per Vasario 16-ios
minėjimą New Yorke dr.
Matulionis kartą pareiškė,
kad po 50 metų Lietuvos
nebus: ji bus surusinta,
nes taip jam sakęs tulas
estas jurininkas.

Teko girdėti dr. Matu-
lionio kalbą Vasario 16-
ąją minint Brockton,
Mass. Po jos, ir rengėjai
ir klausytojai nusprendė:
"never again".

Šulaičio, Narkelitinai-
tės, Tysliavienės ir šimtų
kitų lietuvių lankymasis
Lietuvoje ir savo akimis
ten gyvenimo pamatymas —
dr. Matulionio neįtikina.
Per kietos jų kaktos. Ru-
sai nelaimės prieš aud-
rėjantį tarybinių tautų są-
judį prieš jų šovininį
imperializmą, nelaimės
mūsų kietakakčiai, kurie
nieko nepamiršta, nieko
nepakeičia, nieko nepramoksta,
neieško tautai
kelių išeiti į geresnę
ateitį!

NAUJOJI TAUTININKŲ VILTIS - NE NAUJA

Oficialiųjų tautininkų
pradėtas leisti Naujosios
vilties žurnalas pirmuoju
numeriu prižadėjo "tiesų
ir tvirtą lietuvišką žodį"
dėl Vienybės ir Akiračių
"pasimetimo". Deja, toji
Naujoji viltis pasirodė
tiek sena kiek Kalėdų Die-
duko barzda, nes tai mūsų
kietakakčių linija prieš
"bet kokius kompromisus
bendradarbiauti." Matyti,
naujojo žurnalo redaktori-
riai (prof. J. Balys, A.
Laikūnas, dr. B. Nemickis
ir bendradarbiai V. Alantas,
J. Giliūda ir kiti) neskiria
"bendradarbiavimo" nuo
"santykiavimo".

Tęsiama 3 psl.

"MES ESAME VIENINGI TIKSLAIS"

Iš paskaitos, skaitytos prof. Z. Rekašiaus Vasario 16-tosios minėjime Cicero, III. prie Chicago, vasario 28.

Mielieji tautiečiai!

Vasario 16-toji mūsų tautos gyvenime yra tokia šventė, kad aiškinti jos prasmę, kalbėti apie tai, ką ji mūsų tautai reiškia, -- manau, būtų beveik nusikalimas. Per daug mums visiems tai yra gerai suprantama.

Šia proga norėčiau tik pasidailinti keliomis mintimis, kas Vasario 16-tosios proga mane rūpina, kas mus, bendros tautos narius, jaudina, kuo mes galime pasidžiaugti, kur mūsų viltys krypta.

Nedaug šiandien pasaulyje yra tautų, kurios savo nepriklausomybės švenčių neturi teisės minėti savame krašte. Toki kraštai paprastai yra svetimų okupuoti. Tokia šiandien yra ir Lietuva.

Išėjimoje Lietuvos nepriklausomybės šventė, Vasario 16-toji turi skirtingą prasmę tuo atveju kai jos neleidžiama minėti namie. Ta proga ir tenka pagalvoti apie savo tautos tikslus ir siekimus, jos padėti ir ateiti. Antra, ta proga taip pat tenka padaryti savo pačių tautinės sąžinės sąskaitą.

VASARIO 16-TOSIOS SIMBOLIS

Apie nepriklausomybės atstatymo reikšmę tekalba istorikai. Jų žodis, neabejojamai, bus reikšmingesnis.

Kokia Vasario 16 prasmė šiandien? Vasario 16-toji mūsų tautai reiškia nepriklausomos valstybės atstatymą, o mums

išėjimoje šiandien ji reiškia daugiau negu nepriklausomos valstybės atstatymą. Vasario 16-toji mūsų tautai yra tapusi simboliu laisvės, laisvės, kuria naudojasi daug pasaulio tautų, laisvės, kurios neturi mūsų tauta, laisvės, kuri yra didelė vertybė ir, kaip visos didelės vertybės, įvertinama tik tada, kada jos netenkama.

Laisvė reiškia daug ką. Laisvė taip pat reiškia ir nepriklausomybę, deja, istorijoje ne visada reiškia laisvę. Ir mūsų pačių tarpe, broliai ir seserys, yra žmonių, kurie vardan nepriklausomybės -- kitaip galvojančiam ir tų pačių tikslų siekiančiam lietuviui dažnai norėtų paneigti laisvę. Tokių buvo, yra ir bus, ne tik pas mus, bet ir kitose tautose. Laisvė yra didelė vertybė, o didelės vertybės paprastai gąsdina menkus žmones tiek Kremliuje, tiek ir Chicagoje.

Vasario 16-tosios proga verta pasidailinti lietuviškais džiaugsmiais ir rūpesčiais. Lietuviškos išėjimos gyvenime -- mane labiausiai džiugina -- tai mūsų nepaprasta vienybė. Nežiūrint, kiek apie tai rašoma kitaip, nežiūrint kiek tikimėjama, kad mums trūksta vienybės, kad mes nebesam ištikimi savo tautos tikslams, teisybė rodo visai ką kitą. Vienybė reiškia tikslų vienybę. Ir mūsų tikslas yra laisvė, savo tautos laisvė. Ta prasme vargu ar šiandien rasime kitą tokią tautą, kuri būtų taip vieninga, kaip vieningi esame mes lietuviai! (Plojimai)

LIETUVA LABAI GYVA

Šiuo klausimu nėra kas mus skirtu. Išsiskiria tik pažiūros, kaip eiti į tą vieną bendrą šventą laisvės tikslą. (Plojimai)

Antra, kas mane, kaip lietuvi, džiugina, tai perspektyva to, kas įvyko praėjus 25 m. laikotarpyje. Daug, kas buvo skaudaus ir nemalonaus. Pora mėnesių bandžiau apskaičiuoti savo krašto gyventojų nuostolius dėl karo ir okupacijos. Lietuva neteko maždaug 850 tūkstančių žmonių! Tai labai daug! Taip, tai labai daug! Tai trečdalis mūsų krašto gyventojų! Bet tauta karo ir okupacijų aukas baigia užgydyti. Labai gerai prisimenu, 1945-46 metais vakare prisėdęs galvojau: jeigu okupacija ir stalininis teroras taip tęsis 10 ar 20 metų -- ar dar išliks gyva mūsų tauta? Šiandien mūsų tauta yra labai, labai, ir labai gyva tauta!

Kas mane labai džiugina, tai Lietuvos žmonės, jauni, mokyti, gabūs. Buvau daug girdėjęs ir galvojau, kad totalinės indoktrinacijos sistemoje išaugs naujas žmogus, kitas žmogus, kitaip galvojantis, išaugs žmogus, kuris galvos taip, kaip ta sistema nori, kad jis galvotų. Šiandien mane labai džiugina jauni Lietuvos žmonės savo energija, išmintimi, ypač lietuviškumu, savo tautiniu sąmoningumu.

Pažįstu jauną mergaitę, gyvenančią Chicagoj, maždaug 10 metų amžiaus ir žinau vieną pergyvenimą kuris jai gal būtų nelabai daug reiškia dabar jos amžių, bet reikš kada nors ateity labai daug. Tai buvo prieš dvejus metus Montrealyje. Tarptautinėje parodoje. Su tėvais ji ėjo per Tarybų Sąjungos paviljoną. Prie durų paviljono

patarnautojai jai prisegė dovanėlę, kažkokį tai rusišką ženkluką. Seima eina paviljono koridoriais ir kalba lietuviškai. Prieina jaunas vyras, apie 30 m., mergaitę užkalbina taip pat lietuviškai: "Koki tu čia turi ženkluką? Mesk, tu ji", sako, ir šiuokšliu dėžę. Aš tau duosiu gražesni." Paėmė tą ženkluką, įmetė į šiuokšliu dėžę, ir mergaitė išėgė kitą ženkluką, paprastą mažą metalo gabaluką, ant kurio lietuviškai, ir tik lietuviškai, buvo užrašyta "Vilnius". (Plojimai)

DŽIAUKIMES LIETUVOS LAIMĖJIMAIS

Nežiūrint skaudžios okupacijos, kraštas, Lietuva, žengia pirmyn! Simtai, ir gal teisingiau pasakius, tūkstančiai pirmaeilų Lietuvos mokslininkų, jos nauja pramonė, augantys miestai ir gyvenimas, kuris pačių sovietų duomenimis yra geresnis negu kuriame kitame sovietų okupuotame kampelyje. Visa tai, mieli tautiečiai, yra mūsų tautos mūsų žmonių nuopelnas, jos sunkaus, kieto darbo išdava. Tai jokiu būdu nėra okupanto nuopelnas, ir būtų nuodėmė -- mums lengva ranka tuos nuopelnus okupantui atiduoti.

Šių laimėjimų niekam neatiduokime! Didžiukimės, kad lietuvių tauta gali pasiekti tokių laimėjimų okupacijoje! Nedaug yra tokių laimingų tautų.

NE BE RŪPESČIŲ

Yra, broliai ir sesės, ir rūpesčių mūsų tautos gyvenime. Ir apie juos reikia kalbėti, ir apie juos reikia kalbėti net Vasario 16-tosios proga!

Pirmasis mūsų, čia išėjimoje rūpestis, yra į gyvenimą ateinanti nevilts. Pradėjo 25-ri metai, kai mes laukiame stebuklo. Laukiame, kad įvyktų stebuklas, kad mūsų kraštas atgautų nepriklausomybę! Bet stebuklo nėra.

Iš Vienybės puslapių nuo 1886

1891 metai

* KOVO 31 d. "V. L." pradėta spausdinti Lietuvos istorija parašyta Simano Daukanto.

* BALANDŽIO 28 d. "V. L." pažymi, kad Amerikoje jau esą apie 200,000 lietuvių.

* GEGUŽĖS 5, 7, ir 15 dd. Lietuvos Mokslo Draugystės sumanymu įvyko masiniai susirinkimai, protestui prieš Maskvos priespaudą Lietuvoje. Kalbėjo M. Cohn, kun. A. Burba, ir dr. Šliupag. Kalbas nutarta išspausdinti angliškai ir paskleisti pasaulyje.

* LIEPOS 21 d. iš Schuykill ir Luzerne apskričių Penssylvanijoje pranešama, jog ten ant 120 lietuvių yra viena lietuviška karčiama.

* RUGSEJO 22 Plymoutho L. M. Draugijos šaka nutarė išleisti Mėžinio žodyną, kurio, sako, Lietuvos inteligentai nenori arba neįstengia išduoti.

PROF. Z. REKAŠIUS skaito paskaitą Vasario 16 minėjime.

V. Zalatoriaus nuotrauka

Broliai ir seserys, nepriklausomybė -- nėra stebuklas, kuris iš karto nukristų iš dangaus. Ir mes Vasario 16-tąją, anais, 1918-aisiais metais, taip pat nesusulaukėme stebuklo. Tai buvo ilgų, sunkių, kieto darbo metų išdava. Vasario 16-oji yra simbolis daugelio mūsų pastangų ir daugelio laimėjimų, daugelio mažų, bet svarbių ir reikšmingų įvykių, kurie pamažu, kaip lašas prie lašo, susidėjo į vieną didelį nepriklausomos Lietuvos atsikūrimą!

Vyskupas M. Valančius anais spaudos draudimo metais nesakė patriotinių kalbų apie kovą už nepriklausomybę. Jis su knygnešiais rūpinosi, kad lietuvius melstųsi iš Lietuviškos maldaknygės. Šiandien tas rūpestis tebegalioja lygiai tiek, kiek jis galiojo anais spaudos draudimo metais.

Laisvam lietuviškam išėjimo žodžiui, laisvai lietuviškai knygai kelias į savo kraštą ir dabar tebėra uždarytas, ir man labai ir labai rūpi, ar turime savo tarpe

Tęsiama 9 psl.

Stebėtojas...

Tęsinys iš 2 psl.

Bendradarbiauti, Žodynas sako, yra "bendrai su kitais darbą dirbti", o santykiauti yra "turėti ryšių", ne "bendrauti". Reiškia, sueiti, pasišneškėti, išmesti po žodį ar burnelę, gal sudainuoti Ant kalno karklai siūbavo, arba pasiklausyti dainų. Jei naujojo žurnalo redaktoriai nenusivokia lietuviškų žodžių prasmėse (o, kaip Alantas ir Gliuda skelbiasi rašytojais), tai sunku turėti vilčių, kad ką nors doro mums pasakys.

Po senovei, Vienybė (ir ją pradeda sekti kiti laikraščiai) -- bus vieningai tikrojo žmoniškojo liberalizmo ir tautinės vienybės reiškejai Amerikos lietuviams. Štai kodėl svarbu kiekviena proga kelti šiems laikraščiams finansų, kad jie kuoličiausiai eitų! Jie padės lietuvių tautai išėjimoje ir Lietuvoje išlikti lietuviams.

LIETUVIAI PASAULYJE

LIETUVOS filmų aktoriai Afrikos ir Indijos džunglėse vaidina spalvotuose filmuose. Nuotraukoje iš Dušambės matome lietuvius aktorius vaidinančius Stephenson "Lobijų saloj". Vaizdelis iš piratų mūšio. Vaidina aktoriai A. Masiulis iš Panevėžio, L. Noreika ir J. Urmanavičius. Šią filmą baigę lietuvių aktoriai vyks į Indiją vaidinti filme "Misija Kabule".

ARGENTINOS LIETUVIAI buvo aprašyti dienraštyje Waterbury American. Straipsnio "Argentina's Lithuanians Keep Ties" autorė yra Charlotte Ann Kuzmich, kuri studijom nuvyko į Argentiją, kaip Inter-American Press Association stipendininkė.

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietūs.

86-16 Jamaica Ave.
WOODHAVEN, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į
REAL ESTATE & INSURANCE
John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS
Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.
110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas
Virginia 6-1800

Lietuvos teisė pasauliui

Tęsinys iš 1 psl.

LABAI DAUG TRŪKUMŲ

Vytautas Raudeliūnas pastebi, kad į bibliografijos šaltinių sąrašą neįtraukti: S. Baltramaičio bibliografija, I. Kisino katalogas, nuo 1957 m. Lietuvoje leidžiamas Spaudos metraštis. Bibliografijos sudarytojams šie leidiniai buvo arba neprieinami, arba nežinomi. Dėl šios priežasties į bibliografiją nepateko ir daug lietuvių autorių darbų.

Bibliografijoje veltul leškotume prof. A. Janulaičio Lietuvos teisės istorijos kurso, paskelbto net dviem leidimais, prof. K. Jablonskio studijos apie vergus arba jo paskelbtų lietuviškųjų prisaikų tekstų, prof. J. Puzino straipsnių apie Lietuvos miestų teisę, prof. I. Jonyno studijėlės apie Pirmąjį Lietuvos Statutą, L. Veržbavičiaus darbų apie šeimos teisę ir daugelio kitų.

Ypač apgailėstautina, kad į bibliografiją neįtraukti lietuvių darbai, paskelbti vadinauomomis kongresinėmis kalbomis. Tokių darbų paminėtini tyrinėjimai apie Lietuvos Statutus: I. Danišavičiaus vokiečių kalba, A. Pliaterio anglų kalba, A. Mikalausko monografija apie Lietuvos baudžiamąją teisę vokiečių kalba, J. Robinzono dviejų tomų Klaipėdos krašto konvencijos komentarai lietuvių ir vokiečių kalba ir kiti.

LEIDINYS SUMENKINTAS

Leidinio vertę gerokai menkina ir tai, kad jame praleista daug svarbių, ne vien Lietuvos, bet ir kitų šalių tyrinėtojų darbų. Nenurodytos L. Malinovskio teisės paskaitos, M. Novakovskio Lietuvos teismų santvarkos apybraižos, nepaminėtas nė vienas Tarybų Sąjungos valstybės ir teisės istorijos kursų, nors juose glaustai išdėstyta visa Lietuvos feodalinė teisė.

Bibliografijoje nerado vietos netgi enciklopedinis Lietuvos senosios teisės žodynas, paskelbtas lenkų, vokiečių ir rusų kalbomis.

Žymios bibliografijos spragos jaučiamos ne vienu Lietuvos teisės istorijos klausimu. Jos galėjo būti ne tokios ryš-

kios, jeigu sudarytojai vietoj bendro pobūdžio, genealogijos, diplomatikos ir archyvotyros darbų būtų įtraukę jūridinę literatūrą.

Nepakankama ir bibliografuojamos medžiagos atranka. Joje suregistruoti visi D. Pochilevičiaus ir J. Jurginio straipsniai apie valstiečius, nors šie straipsniai vėliau įėjo į šių autorių monografijas, taip pat nurodytas bibliografijoje.

Pernelyg išpūstas sąrašas darbų (ypač lenkų) apie lietuvių-lenkų unijas, kai tuo tarpu visam 1795-1918 m. laikotarpiui skirstos vos 43 bibliografinės pozicijos.

Yra ir ginčytinų dalykų. Kažkodėl apėiti darbai apie 1697 m. lietuvių-lenkų teisių sulyginimo aktą (Coequatio iurium).

Duomenys prūsų teisei pateikiami tik iš XVIII a. Pamirštas netgi pagarsėjęs XIV a. Prūsų Teisynas, kurio vien pokario metais išėjo keturi leidimai -- Vilniuje, Maskvoje, Poznanėje ir Chicagoje.

IRAS YTA KO NĖRA

Bibliografijoje neišvengta ir klaidų, netikslumų. Pavyzdžiui, joje sužymėti tokie Lietuvos Statuto leidimai, kurių iš tikrųjų niekad nebuvo. Klaidingai nurodyti kai kurių leidinių išleidimo metai, vieta, puslapiai. Dar daugiau netikslumų, aprašant darbus, paskelbtus periodiniuose leidiniuose.

Esminių priekaištų minėtai bibliografijai -- gana daug.

Nežiūrint ribotos bibliografijos apimties ir daugelio trūkumų, jis vis dėlto bus naudingas pradinis informacijos šaltinis, daugeliui besidominčių Lietuvos teisės istorikams.

Lietuvoje jau senokai rengiama išsami Lietuvos teisės istorijos bibliografija, kuri bus paskelbta ir prieinama mokslo įstaigoms ir tyrinėtojams.

Stebimės, kad keli šimtai Lietuvos teisininkų ir eilė istorikų gyvenančių vakaruose, ypač JAV -- nepagalbėjo šiai pasaulinio masto organizacijai -- savo įnašu suminėti ir nesuminėti trūkumų išvengti.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

VYT. BELECKAS
Savininkas

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

LIETUVIAI CHICAGOJE

DARIAUS-GIRĖNO LITUANISTINĖ MOKYKLA

Chicagoje ilgokai veikia Dariaus-Girėno lituanistinė mokykla, kurioje šiuo metu mokosi 120 mokinių. Pamokos dėstomos tik šeštadieniais, kaip ir daugumoj panašių mokyklų. Vedėju yra J. Plačas.

Šios mokyklos vadovybė įvairiomis progomis stengiasi parodyti ir filmų iš Lietuvos. Pavyzdžiui, vasario 20 mokyklos suruoštame Lietuvos Nepriklausomybės minėjime, be pačių mokinių atliktos programėlės, buvo ir du filmai apie Lietuvą. Juos rodė Edv. Šulaitis, turįs gana daug lietuviškų filmų. Ši kartą buvo pademonstruoti garsiniai filmai, vaizduoją žiemą Lietuvoje. Parodytas filmas ir apie lietuvių tautodailę.

LAIMUTĖ ŠULAITYTĖ, šv. Antano par. mokyklos Ciceroroje mokinė, deklamuoja Lietuvos Nepriklausomybės minėjime, kurį surengė LB Cicero apylinkės valdyba.

E. Šulaitis nuotrauka

JIE STATĖ LIETUVĄ. Per Nepriklausomybės šventės minėjimą Ciceroroje prie Chicagos, buvo pagerbti savanoriai - kūrėjai. Priekyje sėdi dailininkas J. Papičius, toliau E. Stangenbergas, S. Bikulčius ir p. Rūbas. Nesimato J. Breivės, p. Kliknos ir J. Švedo. Dėl ligos negalėjo dalyvauti K. Dobilas ir A. Šulaitis.

V. Zalatoriaus nuotr.

W. RASK-RASČIAUSKO vadovaujama ekskursija į Lietuvą gegužės 27 d. iš New Yorko dar turi 4 laisvas vietas. Norintieji vykti su šia grupe turi užsiregistruoti ne vėliau balandžio 1 d. W. Rasčiauskui rašykite skelbime nurodytu adresu šiame puslapyje.

VASARIO 16 MINĖJIMO proga Chicagos Lietuvių Tarybos skyrius šiais metais surinko \$8,862.89. Ši suma bus persiųsta ALTui.

LIETUVOS PROFESORIŲ D-JA leidžia knyga "Lietuvos Universitetas 1579-1944 m." Kainuos \$15.00. Prenumerata siunčiama: Lietuvos Universitetas, 6015 South Francisco Ave., Chicago, Il. 60629.

MIKO ŠILEIKIO, senesnės kartos dailiniko, paroda atidaryta Balzeko kultūros muziejuje Chicagoje. Išstatyta 30 kūrinių. Paroda tęsis iki balandžio 1 d. Muziejų galima lankyti kasdien nuo 1 iki 4:30 val. P.P., savaitgaliais visą dieną ir vakarą.

CARPENTER
CABINET MAKER
CUSTOM BUILT
CABINETS

- BOOKCASES
- ANTIQUE REPAIRING
- FORMICA WORK SPECIALISTS

AUGUST VILENIŠKIS
119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.

VIRGINIA 7-5760

Ekskursijos į Lietuvą

American Travel Service, vadovaujamas Walter Rask-Rasčiausko, organizuoja 1971 metų vasarą net 6 turistines grupes. Walter Rask jau 10 metų sėkmingai vadovauja lietuvių grupėms be jokių nesklandumų.

Atlanto pakraštyje, New Yorke, Bostone ir Philadelphijoje gyvenantieji lietuviai turi pasirinkimą net 4 grupių, prie kurių jie gali prisijungti New Yorke arba Montrealyje. Visos ekskursijos sustoja poilsui Romoje ir apžiūri gražųjį miestą per keletą dienų.

TRIJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS

Gegužės mėn.	27 d.	iš New Yorko	\$780.00	asmeniui (dviese kambaryje)
Liepos	" 19	" " " "	861.00	" " " "
Liepos	" 26	" " Montreale	897.00	" " " "
Rugpjūčio	" 9	" " " "	856.00	" " " "

Norintieji užsisakyti atskirą kambarį moka \$75.00 daugiau.

Liepos mėn. 26 dienos ekskursija sustoja ne tik Romoje, bet ir Leningrade apžiūrėti šį seną ir garsų miestą.

Kainos įskaito: kelionę, pilną maistą, viešbučius, ekskursijas miestų apžiūrėjimui, transportaciją iš aerodromo į viešbučius ir atgal. Visos grupės turės patyrusius vadovus, kurie kelionėje rūpinsis visais reikalais.

Lietuvoje viešės net 11 dienų
(Vilniuje, Druskininkuose, Kaune ir Trakuose)

Norintieji prisijungti prašomi registruotis, nes dalyvių skaičius ribotas. Mes sutvarkysime visus, kelionei reikalingus, dokumentus ir parūpinsime visas.

American Travel Service Bureau.

9727 SOUTH WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS 60643

TELEPHONE (312) 238-9787

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY · MUTUAL FUNDS · INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, apdraudus,

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiais kitais reikalais, -- kreipkitės į

Joseph Andrutis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

BILIJETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. vakaro

LIETUVA PO 26 METŲ ①

Edvardas Šulaitis

NAKTINIS KLUBAS — DAINAVA

Būti Vilniuje ir neužeiti į naktinį klubą Dainava — būtų nuodėmė. Šis klubas, kaip sakoma, esąs vienintelis savo pobūdžiu, ne tik Lietuvoje, bet ir Tarybų Sąjungoje. Jeigu kiti restoranai, kavinės ar alinės duris uždaro 12 valandą naktį, tai šiame klube gyvenimas verda iki 4 val. ryto. Be to, šiame klube vyksta ir programa, tuo tarpu kuomet restoranuose, be orkestro ir estradinių dainininkų, nieko kito nerasi.

Todėl šis klubas traukia, ne tik vietinius lankytojus, bet ir svečius iš įvairių valstybių. Norint į jį patekti, vietas reikia rezervuoti kelias dienas prieš, o turintieji pažįstamų, gali sukombinuoti ir tą pačią dieną prieš pietus. Įdomu, jog čia reikia nusipirkti bilietą, kuris kainuoja 3 rublius, kas jau nėra pigu, pagal tenykštį standartą. Tačiau svečiams iš užsienio tokia suma, žinoma, maža.

Klubas atidaromas tik 11 val. vakaro, o programa prasideda po vidurnakčio. Čia žmonės sueina, kuomet uždaromi kiti restoranai bei kavinės. Lankytojai jau prisivalgę ir įsilinksminę. Tame pačiame pastate yra kelios didelės banketų salės, kuriose vyksta puotos, jose tautiečiai "aplaisto" įvairias progas.

Dainavos klubas specializuojasi pagarsėjusiais koksleiliais ir kitais gėrimais. Čia užkandžiai pateikiami tik šalti, nes publika ateina ne valgyti. Programa, pagal amerikietišką mąstą, — kukli. Penkių merginų šokėjų grupė, ne pirmos eilės gražuolių ir ne pirmos rūšies šokėjų. Jos, aišku, rodo, ką gali, tačiau... kažkaip nelabai sekasi... Vėliau keli dainininkai padainuoja (daugumoje lietuviškai) ir pagroja. Tą vakarą, kaip buvo pranešta, vienas programos dalyvis buvo susirgęs, tai ir pasirodymas buvo apkarpytas. Programa užtruko apie 40 minučių. Programos metu ant sienų buvo rodomos įvairios spalvotos skaidrės, kas sudarė nekasdienišką atmosferą.

Po programos — šokiai, grojant didokam orkestrui, dažnai pasirodant ir lengvo žanro dainininkams. Beje, pradedant ir baigiant programą — pranešimai buvo 4 kalbomis: lietuviškai, rusiškai, vokiškai ir angliškai. Klubo meniu trimis kalbomis: lietuviškai, rusiškai, ir angliškai. Tik paskutiniame puslapyje "lauksime vėl atsilankant" pakartotas keturiomis kalbomis.

Šokių metu buvo proga plačiau pastudijuoti meniu. Čia užtikau "Jaunimo" kokteilį, kiaušinių-konjako kokteilį, grogą "Fantazija", ledus su vynu, ledus "Siurpryzas", ledus su konjaku, lietuvišką natūralų šermukšnių vyną, konjaką "Pliską", konjaką KV, arabišką konjaką, "Bočių" likerį, kavą "Baltiją" ir kt. Kainos prieinamos, tik konjakas — brangus. Už geriausio konjako dvigubą stikliuką 1,30 rublio.

Įdomu pabūvoti šiame klube (jo talpa apie 300 žmonių). Atmintin įstrigo ne taurūs gėrimai ir šauni publika, bet vieno dainininko žodžiai. Jis dainavo apie sūnų palaidūną, sugrįžusį į savo tėvynę pas motiną. Smulkios išvaizdos vyrukas, liūdnu, bet maloniu balsu, traukė gimtųjų namų pasilgimą žadinančius

PAGARSĖJĘS VYRŲ DUETAS. Dainininkai Edmundas Kuodžius ir Jonas Giriotas populiarizuoja naujas lietuviškas estradines dainas. Lietuvoje nėra tokio kamplelo, kur jie nebūtų koncertavę.

motyvus. "Leisk alsuoti tėvynės šilumą" — taip skambėję jo dainos žodžiai — iki šiandien dar užsilikę atmintyje...

Kuomet su bičiuliais iš klubo išėjome, Vilnius, šiaip labai judrus dienos metu, buvo ramus. Jau buvo apie 4 val. ryto. Galvojome, kaip atsirasime namuose, nes tuo laiku taksų beveik nebuvo. Atsimenu, vieną naktį prieš tai, grįždamas iš svečių, buvau laimingas, kai pagavau gatvių laistymo sunkvežimį, kuris, važiuodamas ta linkme, sutiko parvežti į viešbutį. Tad tuo didžiuliu sunkvežimiu taip ir bildėjau per visą Vilnių. Tą kelionę, tur būt, ir buvo pati įdomiausia viso Lietuvoje viešėjimo laikotarpio. Įdomu, kad kai iš to sunkvežimio išlipau, iš kitos pusės atvažiavo duonos išvežiotojų mašina, kuri į viešbutį atvežė pažįstamų amerikony būrį, taip pat iš Dainavos naktinio klubo. Tačiau, mums grįžtant iš Dainavos visai netikėtai pasimaišė taksi, kuris tuoj pat prisistatė į viešbutį. Numigtai jau norėjosi, nes sekantį rytą reikėjo anksti keltis ir ruoštis kelionei į Ameriką.

KULTŪRINIŲ RYŠIŲ KOMITETE IR KITUR

Pirmą negu pasiruošiau grįžti, norėjau aplankyti įvairias įstaigas ar žmones apie kuriuos teko nemaža girdėti dar Amerikoje. Priešpaskutinę dieną buvo proga užėiti į Kultūrinių ryšių su užsienio lietuviais komiteto patalpas, kur vienu "bosų" yra Vytautas Kazakevičius, su kuriuo jau per daugelį metų teko susirašinėti, o vėliau ir asmeniškai susitikti Amerikoje. Šiuo metu V. Kazakevičius praktiškai vadovauja komitetui, nors popieriuje pirmininku tituluojamas gen. V. Karvelis. V. Kazakevičiaus bendradarbiai, daugumoje, jaunos kartos (apie 40 metų) žmonės, gerokai judrus, na, ir kai reikia — diplomatiški. Komiteto patalpose yra ir filmoms demonstruoti aparatas, kuriuo Vilniuje viešintiems tautiečiams dažnai parodo lietuviškų dokumentinių filmų. Bet kai skubėjau, nebuvo laiko filmų žiūrėti, o be to, man lietuviški filmai ne naujiena, nes jų namuose turiu daugiau 10 tūkst. pėdų. Prieš išvažiuojant, V. Kazakevičius mano kolekcijai dar papildė vienu trumpu filmu apie Lietuvą, įkalbėtu angliškai.

Komiteto patalpose yra ir nemaža lietuviškų knygų. Vienos jų — komiteto bibliotekėlė, kitos — paruoštos siųsti tautiečiams į platųjį pasaulį. Komitetas jų išsiunčia tukstan-

čiais. Nemažam skaičiui išsibarsčiusių po pasaulį lietuvių tos knygos suteikia nemažą džiaugsmo, o kai kam — ir dantų griežimo. Stambesnių leidinių išleidžia ir pats komitetas. Paminėtina antologija "Graži tu, mano brangi tėvyne", dideli iliustruoti su rašiniiais kalendoriai ir kt.

Praejusią vasarą komiteto darbuotojams buvo tikra rugpiapitė, nes liepos mėnesį vienu metu Lietuvoje iš įvairių kraštų viešėjo apie šimtinė komiteto pakviestų svečių, daugumoje "pažangiųjų". Taigi, V. Kazakevičius ir jo talkininkai lakstė, kiek pajėgė, — norėdami galimai geriau visus patenkinti. Nors aš V. Kazakevičių viešbutyje matydavau beveik kasdien, tačiau kiek ilgiau susnekti turėjome laiko tik priešpaskutinę dieną.

Taip pat norėjau aplankyti ir kitą pažįstamą iš senesnių laikų — Vytautą Zenkevičių, buvusį Tarybinės pasiuntinybės Washingtono I sekretorių. Pas jį teko užsukti į Lietuvos užsienio reikalų ministeriją (jis yra dabar ministerio pavaduotojas). Jam, kaip ir V. Kazakevičiui, gerai pažįstamos išeivių problemos ir jis, kiek tik gali, stengiasi padėti Amerikos lietuviams. Jeigu reikia pratęsti vizą ar gauti bet kokios pagalbos, Zenkevičius neatstumia. Tad išeivių tarpe jis turi nemažą draugų. Buvo įdomu jį matyti ateinant į dainų šventės programą, su dviem mano pažįstamais iš Amerikos — aukšto mokslo laipsnius turinčiais jaunais vyrais, jo svečiais.

TEATRAI, SUVENYRAI

Paskutinėmis dienomis užgriuvo ir kitų planų. Reikėjo aplankyti bent vieną kino teatrą ir pasižiūrėti naują lietuvišką filmą "Jausmai". Lietuvoje kino teatruose vietos numeruotos, ir perkant bilietą (jo kaina pusė rublio) paklausia — kur norėtume sėdėti.

Reikėjo užsukti ir į ne vieną krautuovę, nusipirkti namiškams ir artimiesiems lauktuvių. Suvenyrų krautuovės tuo laiku buvo perkėjų perpildytos ir prekių pasirinkimas nedidelis. Keista, kad Lietuvoje žmonės perka įvairiausių gaminius: gintarą, auksinius, papuošalus, už tai moka, palyginant, aukštą kainą. Iš to galima daryti išvadą, jog atliekamų pinigų turi, nes kitaip — rublius taupyti "duonai ir druskai".

LIETUVOS ŽURNALISTAS APIE SIMA KUDIRKA

Simas Kudirka gyvena Lietuvoje. Su juo, jo motina ir žmona kalbėjosi žurnalistas Vytautas Miniotas.

Ilgus rašinius atsiuntė išsivijęs spaudai.

Rašinių sutrumpinę, supažindiname ir Vienybės skaitytojus su Vytauto Miniotos pasikalbėjimu su Simu Kudirka ir žurnalisto pastabomis.

Simas Kudirka baigė radijo operatorių kursus ir pasiprašė į didelius laivus, kur mažiau kamuoja jūros liga. Plaukiojo. Gerai uždirbdavo. Bet jį vis graužė nepasitenkinimo kirminas: — Manęs nevertina, manęs nepriėmė į jūreivystės mokyklą.

Buvo atžagarus viršininkams. Neišsiaiškinęs, iš kur ir kaip atsiranda vienas ar kitas trūkumas, viena ar kita blogybė, aplaidumas laive, apibendrinavo juos vos ne visos šalies mastu, savo nuomonę mėgindavo primesti darbo draugams. Šie, norėdami atverti jam akis, kantriai aiškino, o nesuprasti, kartais mesdavo ir piktesnį žodį.

Jo nepasaldino ir pernai gautas naujas butas, ir žmonos Marytės pagimdyti vaikučiai Lolita ir Edvardas. Simas pyko ant viso pasaulio, tik nekaltino pagrindinio kaltininko — savęs, savo ambicijų...

Tužies taurę perpildė žinia, kad jis nepaskirtas į didžiausią Lietuvos žvejų laivą Kovų šlovė, o teko eiti į Tarybų Lietuvą radijo operatorium, plaukti Amerikos pakrantėse.

ŽMONA IR MOTINA KALBA APIE SIMĄ KUDIRKĄ

Nenoriu čia dėti taško Simo pykčiui, nes gali būti ir kitų, man nežinomų atvejų, priežasčių, dėl kurių jis žengė tą nelemtą, ir pragaištingą žingsnį.

Kudirkos motinai Marijai Šulskienei apie savo sūnų kalbėti labai sunku, ir ji kiekvieną žodį tarė lyg iš savęs išplėsdama:

— Aš nežinau jokių priežasčių, kurios galėjo jį priversti prie tokio elgesio. Simo šeima gyveno neblogai. Jis neblogai uždirbdavo. Pernai pavasarį gavo naują butą, jo uždarbio užtekėjo išlaikyti vaikus ir niekur nedirbančią žmoną.

Drauge su Kudirka Petro Cvirkos garlavyje plaukioję jūreiviai pasakoja:

— Jis nuolat klausydavosi užsienio radijo. Primesdavo Tarybų S-gos jūreiviams antitarybinius disputus, šmeižė mūsų santvarką. Kada bandydavome jį įspėti, — purkštavome, įvairiai mus plūsdavo, užsi-skėsdavo ir tylėdavo.

Žmona Marytė:

— Buvo gan umus. Greit prarasdavo pusiausvyrą ir savitvardą. Dėl, palyginti, ne labai svarbaus nepasisekimo, jis galėdavo staiga pasikeisti, tapti grubiu, pasielgti neapgalvotai. Kaip vyras jis buvo labai pavydus ir įtarus.

Simo Kudirkos paveikslą lyg ir galima nutapyti. Tik trūksta štrichų, kuriuos jis pats gali brūkštelti savais žodžiais. Bet kaip Simas Kudirka kalbės? Kaip su juo susitiksi, jeigu jau daugiau kaip prieš porą mėnesių reakcingųjų lietuvių emigrantų spauda Jungtinėse Valstijose paskelbė, kad Simas jau nukankintas, kad jau kai kurie klebonai už jį laiko mišias...

Ryžausi pats su jūreiviu susitikti ir iš jo paties išgirsti visą šią jam gėdingą ir labai negražią istoriją.

SIMAS KUDIRKA

Į tardytojo kabinetą įžengė laibas vyriškis. Iš anksto nežinojau jo amžiaus — daugiau kaip trisdešimt neturėsi. Įdėmiai apžvelgiau tą, anot JAV buržuazinės spaudos, jau senokai nukankintą žmogų. Vidutinio ūgio. Veidas pailgas. Be raukšlių. Aukštyn sušukuoti tamsūs, kiek retėti pradėję plaukai. Vasarinukai trumpom rankovėm išryškina muskulius. Sulaidytos kelnės, šlepetės taip ir sako, kad žmogus išėjo pasivaikščioti. Kudirkos pasivaikščiojimas priverstinis, ir tai jis supranta, iš pradžių jaučiasi sukaustytas. Aš neskubu pradėti pokalbį, akim ieškau mušimo, smogimo, spardymo pėdsakų. Juk daugelis Jungtinių Valstijų laikraščių skelbė, kad Simą spardė, daužė jo galvą į geležinius laivo laiptelius, visą laiką mūšė. Neį ant veido, nei ant kaklo, tuo labiau galvoj — nesimato nė mažiausio smurto žymių, — per porą mėnesių jos negalėjo užgyti, nepalikdamos jokių pėdsakų, jokių randų.

Simas tyli, dedasi ramus, susikaupęs. Tik rankos, nesurandančios, sau vietos, vis judančios; krutančios rankos, lyg laikrodžio švytuoklė mosuojantys pirštai — išduoda jo susijaudinimą. Tai suprantu ir neskubu klausyti mane dominančių, Simui nemalonių, klausimų. Prisimenu bendrus pažįstamus Tarybų Lietuvoj, Petro Cvirkos ir kituose laivuose.

Kai paklausiau, kas akstino pabėgti, Kudirka iš karto neatsako, grįžta į savo vaikystę, jaunystę, prisimena senelį... Vėl kaltina draugus, viršininkus.

— Kodėl, a ne, manęs nepaėmė į Kovų šlovę, kai ji plaukė į Vakarų Vokietiją remontuotis?

— Bet juk pats neturi užsienio jūreivio paso?

— O kodėl, a ne, man jo nedavė?

— Aiškinu, kad jūreivio pasus gauna tie, kurių laivai dažnai užsuka į užsienio uostus, gabena ten žuvį, ima vandenį, maistą.

Užklausu:

— Kas taip patį traukė į tuos užsienio uostus?

— Aš labai mėgstu muziką, a ne, todėl norėjau Vakarų Vokietijoje nusipirkti Grundig firmos stereomagnetofoną, a ne. Naujam butui reikia įvairių laidų, a ne. Norėjau gauti vokiškų, a ne, atsuktukų, komplektų, a ne.

Jau labai neįtikimi argumentai ir tas nuolatinis jo "a ne." Vokišką magnetofoną galima nusipirkti Klaipėdoje (tai man ir pats Simas pasakė). Dar niekas iš Lietuvos nebėgo į Ameriką dėl kaž kokių elektros laidų. Atsuktukų rasi kiekvienoje namų apyvokos daiktų parduotuvėje.

Simas pateikia dar vieną argumentą:
— Man, a ne, nedavė gerai uždirbti!

Šaldytuvų laivyno bazės buhalterijoje parodė kelių metų Simo uždarbį. Buvo kelionių kai Simas per mėnesį į rankas gaudavo 500 rublių. Girdi, jam reikėję bent tūkstantuko — nusipirkti šaldytuvą, baldų, kitų apyvokos daiktų. Tokiems norams niekas neprieštarauja, šiemet jie Simui būtų išsipildę, nes per porą kelionių — reisy uždirbtų žymiai daugiau, negu geistąjį tūkstantį.

Taip ir negaunu kiek išsamesnio atsakymo, kas priverstė jūreivį, ieškoti prieglobsčio svetur. Paprasčiau paties Kudirkos smulkiau papasakoti, kas paskatino jį išduoti Tėvynę, ieškoti prieglobsčio svetur.

SIMUI KUDIRKAI BYLA UŽVESTA VILNIUJE

Praejusį metų lapkričio 23 dieną Amerikos teritoriniuose vandenyse susitiko Lietuvos gamybinės žuvies pramonės valdybos plaukiojančioji bazė Tarybų Lietuva ir JAV pakrančių sargybos laivas Vigilant. Į T. S-gos laivą plieniniu tinklu pakilo amerikiečių delegacija. Buvo kariškių. Pokalby dalyvavo ir jų žvejybinų organizacijų atstovai. Derybas vedė ir Simas Kudirka. Tik slaptai nuo Tarybų S-gos jūreivių. Jis paskui peršoko į amerikiečių laivą, padavė vienam jų kelias nuotraukas, užrašų knygutę.

Paimti iš Vigilant laivo suklydusio ir lauančio jūreiviškos draugystės tradicijas Kudirkos nuvyko grupė Tar. S-gos jūreivių, jų tarpe ir du draugai lietuviai — E. Gružauskas ir A. Valavičius.

Amerikiečiai jūreiviai ir pats jų laivo kapitonas V. Ellis bėglį padėjo grąžinti į Klaipėdos plaukiojančią bazę. Vigilant kapitonas liepė valtį ir Tar. S-gos jūreivius nuplukdyti į laivą Tarybų Lietuvą.

Simas atvežtas į Klaipėdą, pristatytas į Vilnių. Jam užvesta byla.

— Supranti, kad už mėginimą pabėgti į užsienį būsi teisiamas?

— Žinoma.

Simas Kudirka apgailėstauja, kad žengė tą neapgalvotą, liūdnai lemtingą žingsnį, ir supranta, kad teks už jį atsakyti.

Papasakojau Simui ir apie tą triukšmą, kurį dėl jo sukėlė Amerikos ir Amerikos lietuvių spauda, pasakiau, kad jį jau palaidojo... Kudirka nustebė ir labai nepatenkintas, kad lietuvių emigracija Jungtinėse Valstijose jį panaudojo kovai prieš gimtąją Tarybų Lietuvą.

Po kelių dienų gavau Simo Kudirkos ranka prirašytą lakštą popieriaus. Jo laiške, tarp kita, yra ir tokios eilutės:

"Šiame atsitikime už viską prisilimu atsakomybę aš vienas. Mano šeima gyvenanti Klaipėdoje, nepersekiojama. Dabartiniu metu esu sveikas."

Simas Kudirka ne tik sveikas, bet turi laiko ir apgalvoti savo nusikaltimą ir padaryti išvadas, prisipažinti sau, ir kitiems, kad smarkiai klydęs, ieškodamas svetur to, ko nepamėtė.

THE ENGLISH VIENYBĖ

TADEUSZ KOSCIUSZKO

Robert Farrell

1971 marks the 225th birthday of Tadeusz Kosciuszko, a Lithuanian who served George Washington, in the War of Independence of USA. This article, written by an Irishman, is reprinted from the "Lietuva" magazine, published and edited by the late Juozas Tysliava.

Out of the throng of great souls who make the history of Lithuania one of the most brilliant chapters in the records of the world's nations, I chose that great Lithuanian patriot, leader, teacher and soldier Tadeusz Kosciuszko, as one of the best examples for the youth of America and for that matter, the youth of any nation to follow.

Upon investigation, I found that the great work accomplished by Kosciuszko in the United States during the perilous days of the Revolutionary War, and the early days of the young Nation, is given little space in the school text books, in fact, the brilliant Lithuanian is so overshadowed by the attention and flattery showered upon Lafayette, that one wonders what part he played in the triumph of Washington.

Of course we owe a great deal of attention to the youth of the nation, but it strikes me that the youth of the nation has gone soft and depends too much upon, not alone the parents, but the government to provide not alone the necessities, but even the luxuries.

It was different in the days of Kosciuszko. True, he came of noble lineage, impoverished, but venerated and respected. His father was sword-bearer of the palatinate of Brzesc and, of course, like all the sons of the nobility, he entered the military service, joining the corps of cadets at Warsaw. Here, through sheer brilliance, he attracted the attention of Prince Adam Casimir Czartoryski, through whose influence he was sent to Germany, Italy and France to pursue his military education at the expense of the State.

Young Kosciuszko, did not confine himself to military tactics, he studied engineering and the construction of fortifications and he also studied naval tactics, returning to his Warsaw as a captain of artillery. Because of meager means he had to accept a position as tutor to the daughters of the Grand Hetman Sosnowski, and later fell in love, and planned to elope with one of the daughters. He was discovered, set upon and wounded by the

servants, and it was then that he decided to cross the ocean to America to offer his services in the war for independence of the sparsely settled thirteen states.

His only demand upon Washington was the chance to show his worth.

He showed his worth a thousand times throughout the disheartening, and oftentimes near-disasterous war which finally achieved the independence of this country. There was no suffering that was not shared by this eager soul from far-away Lithuania, and his daring, coolness in action, ability to lead and modesty in the hour of victory, won him not alone the devotion of the troops, the respect of his brother officers, but the gratitude of the Government of the United States, which in 1783 granted him American citizenship, an annual pension with landed estates, the rank of brigadier-general and the thanks of Congress.

Well he deserves the great number of monuments erected in his honor throughout the land. Well he deserves the tribute which all pay his memory every year, but his greatest monuments are the records of his devotion to the cause of freedom, his determination to show by loyalty, hard work, quick and brilliant execution of duties assigned him and a distaste for idleness and sham.

It has not been impressed upon the minds of the youth of the United States that West Point, the great military academy of the United States Army, up the Hudson River, owes its existence to Kosciuszko, for it was he who designed and acted as chief engineer during the construction of the fortifications.

But, while the West Point fortifications put the hall-mark of a great military engineer upon Kosciuszko, his brilliant strategy at the Battle of Saratoga, stamped him as an outstanding military genius. For it was the great victory at Saratoga which was the deciding factor in George Washington's success, and had Kosciuszko not seized the right position at the

Continued on Page 9

Sat., 2:30
Mar. 27, 1971

Carnegie Recital Hall

All seats \$3.50 at Carnegie Hall Box Office. For mail orders write to: Norman Seaman, Box 693, Radio City Sta., New York, N. Y. 10019.

PROGRAM: Sonata No. 4 in A Minor, Op. 23 - Beethoven;
Sonatina in G Major, Op. 100 - Dvorak;
Sonata No. 2 (1970), Premiere - Gaidelis.

Izidorius
Vasyliūnas
VIOLINIST

Vytenis M.
Vasyliūnas
PIANIST

Julius
Gaidelis
COMPOSER

ABOUT THE ARTISTS

IZIDORIUS VASYLIUNAS is a graduate of the State Conservatory of Music in Kaunas, Lithuania, where he studied violin with Professor Motiekaitis. Later he specialized for two years with Professor Metz, a student of the famous Leopold Auer, and prepared a special program of Bach's music under the supervision of Professor Herman Grevesmuhl, director of the Bremen Conservatory in Germany. In Lithuania he taught violin at the Conservatory of Music in Vilnius, and later at the Kaunas Conservatory. He was a member of the orchestra at the State Opera and Ballet House of Kaunas, and subsequently became its concertmaster. Abroad, Izidorius Vasyliunas has played in the Radio Symphony Orchestra of Vienna and the National Symphony Orchestra of Bogota, Colombia. In South America he was Professor of Violin and Director of chamber music at the University of Cauca in Colombia. He has given over 200 concerts in such diverse countries as Lithuania, Latvia, Germany, Austria, Colombia and Canada, as well as the United States. He has been concertmaster of the Cambridge Civic Symphony, and taught at the Community Music Center of Boston and the Brookline Music School, as well as instructing many students privately.

VYTENIS MARJA VASYLIUNAS has had a remarkable career as pianist, accompanist and organist (in addition to holding a doctorate in Physics from the Massachusetts Institute of Technology.) He has given recitals at Kresge Auditorium in Cambridge, Menthuen Memorial Music Hall, New England Conservatory and St. Paul's Church in Cambridge. He has accompanied his father in most of his violin recitals, and is in constant demand in the Lithuanian community as accompanist for guest opera stars coming to the Boston area.

Composer JULIUS GAIDELIS was born in Grikiskiai, Lithuania, in 1909. He studied composition with Juozas Gruodis at the State Conservatory of Kaunas, Lithuania. In 1944 he left Lithuania and came to the United States in 1950, where he studied with Carl McKinley and Francis Judd Cooke at the New England Conservatory. He now resides in Randolph, Massachusetts. One of the most prolific of Lithuanian composers, Julius Gaidelis is the author of six symphonies, a violin concerto, four symphonic poems, symphonic sketches, a ballet, an opera, an oratorio, cantatas, four string quartets, a woodwind quartet, a trio for violin, clarinet and horn which won the 1959 Brookline Library Music Association prize, a trio for violin, clarinet and bassoon, a piano sonata, two sonatas for violin and piano, a sonata for two violins and piano, a trio suite for soprano, violin and piano, and pieces for voice and piano, and for chorus. His style is marked by a colorful dissonant harmony, a predilection for syncopation in rhythm, a balanced classical construction, expressive chromatic melody with elements of Lithuanian folk music occasionally showing their influence in the quieter, lyrical passages.

Suzy

OF THE DAILY NEWS SAYS that Winthrop Rockefeller, Jr., 22, will marry pretty Deborah Cluett Sage the afternoon of March 22 in Bru-

ron Parrish Church in Williamsburg, Va. The restoration of Williamsburg, as everyone knows, was a Rockefeller family project.

Winthrop Jr., the issue of the highly publicized union a generation ago of Barbara (Bobo) Ieva Paulekiutė Sears, daughter of a Lithuanian coal miner, and Winthrop Rockefeller, youngest of the five Rockefeller brothers, met Deborah in London while both were attending Oxford.

Two hundred guests have been invited to the wedding. Many will be flown in on private planes and put up at various Inns around the quaint town. There will be parties and more parties and a ball the night before the wedding at the Williamsburg Inn. If one accepts the invitation, one is asked to specify whether one requires a manservant or a maid for the duration of the festivities. You've got to like that style - and God knows the family can afford it.

Winthrop Jr. and Deborah will honeymoon at Caneel Bay in the Caribbean, still another Rockefeller family project. They will be at home after June 1st at Winrock Farms, Winthrop Sr.'s estate in Morrilton, Ark., where Deborah is right at this moment looking for a house.

Suzy says, there's rumor that Winthrop and Deborah will wear 18th Century Clothes at their wedding, typical of the time Bruxton Church was built.

Suzy does not say whether Barbara (Ieva Paulekiutė) Rockefeller, Winthrop Jr.'s mother, will attend the wedding.

ACCORDING TO REPORTS FROM MOSCOW, Simas Kudirka, the Lithuanian sailor who was refused political sanctuary in the United States after jumping from his fishing ship to a Coast Guard cutter last November, is reported to be in a Vilnius prison undergoing investigation of treason charges. Simas Kudirka had been confined since December, when his ship returned to Klaipeda after the incident off of Martha's Vineyard.

TADEUSZ KOSCIUSKO

Continued from Page 8

Battle of Bemis Heights, near Saratoga, history may have recorded defeat for the army under General Gates instead of victory.

It would be a grand thing if every child in the schools of the United States could be given an intensive study of Kosciuszko, for here was a young man, without money, without friends in a strange country, whither he had ventured to offer his sword and if necessary his life in the cause of freedom. Of course he was not the only one, but he was one of the very few who were honest, had ability and did not seek the spotlight.

And when the task was finished, he did not flaunt his laurels and live a life of ease. He was off across the ocean again to fight for the freedom of Poland. History does not record greater or more worthwhile achievement.

Kosciuszko, the man, rather than the legend, should be a shining example... an example which highlights the virtue of learning, working, succeeding and retaining all the virtues of high character.

In these modern days, many people from many lands find refuge in the United States. They enjoy liberty that their wildest dreams did not register in the places they hail from, yet they spread the poison of prejudice, of hate and of alien

ideologies inimical to the well being and the safety of this great land overflowing with everything that man or beast could want.

It is refreshing, exhilarating and most encouraging to go over the records of great characters akin to Kosciuszko, who came across the broad Atlantic, mild mannered, without boast or bravado, to offer his services in what, at that time, appeared to be a hopeless cause. He asked for nothing save the chance to make good, to join the company of stout hearts who realized that failure meant death.

Compare this man with the addle-brained crew who swarm out public halls today, with this and that crack-pot theory, this or that imported ism and a great, lasting and persistent desire to avoid honest work.

There is no land today, yesterday or at any period of the world's history which has been so beautiful and so unselfish of its riches than the United States. There are as many opportunities today as there ever were for the young man or the young woman who will stand upon the solid foundation of realism and begin with the conviction that one must achieve to have.

As a model for achievement, character, determination, gallantry and gentlemanly bearing, look upon Kosciuszko the great Lithuanian.

VIENYBĖ, March 5, 1971

1971 3. 5. dienai, Septyniolika

Mes esame vieningi...

Tęsinys iš 3 psl.

pakankamai knygnešių, kad lietuvius Lietuvoje, kaip nors, nors ir retkarčiais, gautų pažvelgti į laisvo pasaulio lietuvių žodį. Knygnešių mūsų tautai šiandien taip pat reikia, kaip jų reikėjo anais laikais! (Plojimai)

IŠMOKO LIETUVIŠKAI PER METUS

Mane taip pat labai jaudina liūdnas faktas, kad jauni lietuviai, čia išsivijoje, savo tarpe jau kalba ne lietuvių kalba. Važiudamas į čia, pakeliui sustojau, savo jaunąją kartą palikti Jaunimo centre. Pilni koridoriai lietuvių jaunimo, pilni koridoriai linksmo klegesio ir žodžio. Ir negirdėjau kalbančių lietuviškai...

Prieš dvi dienas lietuviškai kalbėjau, kalbėjau labai daug lietuviškai su norvegų, kuris iki 1969 m. nebuvo girdėjęs nė vieno lietuviško žodžio. Kalbėjovas daugiau valandos laiko, ir nepratarė nė vieno angliško žodžio. Mūsų valbėjova apie viską -- ir tik lietuviškai. Yra žmonių (plojimai), kurie per 10 mėnesių gali laisvai išmokyti niekad negirdėta svetimą kalbą. Kiek mūsų tarpe yra tokių, kurie nepažįstame savo vaiku išmokyti lietuviškai? Vasario 16-tos proga reikia kaltinti jaunų žmonių, kad liems sunku lietuviškai kalbėti. Reikia pagalvoti --, ką mes darome, kad lietuviškasis žodis liems būtų lengviau prieinamas!

Mane rūpina tai, kad visas savo laisvės viltis mes padėme į kitataučius, kad visas mūsų politinio veikimo centras savo dėmesį kreipia kitataučiams. Tai labai svarbu visoms mažoms tautos. Bet lygiai taip pat žinokim, kad laisvės mums neduos niekas, kad laisvę ir nepriklausomybę lietuviai tegalės atgauti tik patys -- savo pastangomis ir kad kelias į laisvę ir nepriklausomybę gali būti ilgas ir sunkus. Labai šiandien norėčiau pasakyti, kad jau nebeužilgo Lietuvai išaus laisvės rytojūs. Deja, taip sakyti būtų nesąžininga.

KULTŪRA PRIEŠ POLITIKĄ

Broliai ir sesės, gyvenime kartais reikia pagalvoti ir apie nemalonius dalykus. Vasario 16-

tosios proga reikia pagalvoti ir ką mes darysime kaip savo tikslų sieksime, jeigu nepriklausomybės kelias vėl bus ilgas ir tolimas. Neapsigaudinėkime mitais ir iliuzijomis. Nesudėkime visų vilčių į vieną tašką. Nežinia, kaip gyvenimas iš mūsų gali pasijuokti, taip kaip jis pasijuokė iš čekų tautos, kada vienu momentu visos čekų tautos laisvės viltys buvo sudėtos į jų komunistų partijos generalinį sekretorių, ir mūsų simpatijos taip pat buvo Čekijos komunistų partijos sekretoriui. Likimas kartais iškrečia labai keistų netikėtumų. Ir šiandien visiškai negalima numatyti, kokiais keliais į laisvę eis mūsų tautos gyvenimas. Neuztrenkime nė vieno durų, kad pasakui neretėtų gailėtis!

Mūsų tautos istorija yra labai turtinga. Ji mus daug ko moko. Kada lietuviai prie Maskvos džiaugėsi svetimų žemių laimėjimais ir užmiršo savo eilinių žmonių, savą lietuvišką žodį, didžiausia bet kada istorijoje Lietuvos valstybė sau pasirinko svetimą valstybinę kalbą, -- likimas dėl to žiauriai lietuvius nubaudė! Nedarykime ir dabar tos pačios klaidos. Stekdami politinių tikslų, nepamirškime, kad kultūra yra tai, kas žmones sujungia. Ir iš šio junginio pasidaro tauta. Neliks lietuviškos kultūros, neliks lietuviško savitumo -- neliks mūsų tautos. Nedėkime visų vilčių politikai. Politika bus lietuviams naudinga tol, kol bus lietuviška kultūra, tol, kol mes kreipsime dėmesį, ne tik į politinius laimėjimus, bet -- į kultūrinę sritį, į meną, į savo praeitį ir neprarasime vilties atečiai.

Broliai ir sesės, šiandien, minėdami Vasario 16-osios šventę, savo pagrindiniais tikslais esame vieningi, kaip vargi ar yra vieninga bet kuri kita tauta. Yra mūsų tautoje, mūsų tarpe išsivijoje, tačiau, ir neviltinges pranašų, kurie temato tik juoda ir bloga, kurie terodo daug nepasitikėjimo, kurie abejoja ir tas abejones vieno lietuvių prieš kitą -- skleidžia.

Broliai ir sesės, visus mus riša vienas Lietuvos ir lietuvių laisvės bendras tikslas. Neleiskime, kad neviltinges nešėjai mus nuo šito tikslo atitrauktų. (Ilgas plojimas)

EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

1971 m. rugsėjo 8 d.

21 dienos - 775 doleriai

Ši ekskursija Lietuvoje viešės 11 dienų. Bus leidžiama aptankyti Vilnių, Kauną, Trakus, Druskininkus ir kitas vietas. Lankysis Londone, Romoje ir Maskvoje. Ekskursijai vadovaus Vienybės red. Jonas Valaitis. Daugiau informacijų kreipkitės į Vienybę, arba,

AFTON TOURS, INC.

1776 Broadway, New York City 19, N. Y. PLaza 7-9595

VIENYBĖS TELEFONAS APlegate 7-7257

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

LIETUVOS LIETUVIAI NURUNGIA AMERIKIEČIUS

Jau buvome rašę, kad kaunie-
tis Juozas Juocevičius, Las
Vegas, Nevada bokso rungtynė-
se nugalėjo varžovą. Lietuvis
pasiekė pergalę ir antrajame
susitikime.

Vasario mėn. vidury JAV lan-
kėsi ir kitas Lietuvos sportinin-
kas -- Kęstutis Šapka, vienas
geriausių pasaulyje šuolininkų į
aukštį! Rungtyniavo: Los Ange-
les, Oaklande, Californijoje ir
New Yorke. Los Angeles varžy-
bose užėmė I vietą su 2 m. 17
cm. pasekme. Oaklande liko an-
truoju, o New Yorke -- trečiuo-
ju. New Yorke dalyvavo ir šuolių
į toli varžybose, kur laimėjo II
vietą.

K. Šapka skundėsi, jog Ameri-
koje jam nepakako vietos įsibė-
gėjimui, nes jis naudoja "fos-
biurišką" stilių kuris čia nepo-
puliarus. Jam daręs įtakos taip
pat temperatūros ir laiko skir-
tumas.

Iš Amerikos mūsiškis į Lie-
tuvą nusivežė ir dovanų gavęs iš
varžybų rengėjų: sportinį krep-
šį, rankinį laikrodį ir taurę.

Sporte K. Šapka papasakojo
įspūdžių iš Amerikos: "Tai --
didžiulė prieštaranga ir labai
sudėtinga šalis. Įspūdingos ir
grandioziškos amerikiečių ren-
gtaras paguldė mane trims savaitėms į tokia
ir daugybė jų gyvenimo reiškini-
nių. Man, kaip studentui, įdomu
buvo pasidairyti San Francisko
esantiame garsiajame Berkeley
universitete, kuriame kryžiuoja-
si įvairiausių pažiūrų pasireiš-
kimai."

Tiesoj pasikalbėjime, pa-
klaustas, "Ar teko susitikti su
Amerikos lietuviais, K. Šapka
atsakė: "Taip. Su jais teko susi-
tikti kiekviename mūsų viešna-
gės mieste. Malonu buvo patirti,
kad jie gyvai domisi gyvenimu
Tarybų Lietuvoje."

LIETUVAITĖMS -- BRONZOS MEDALIAI

Vilniaus Kibirkšties krepši-
ninkės Tarybų Sąjungos krepši-
nio pirmenybėse iškovojo bron-
zos medalius. Tokį laimėjimą
lietuvaiteis buvo pasiekusios ir
1969 metais. Vyrų grupėje, dar
nesibaigus pirmenybėms, Kauno
Zalgiris buvo trečioje vietoje.

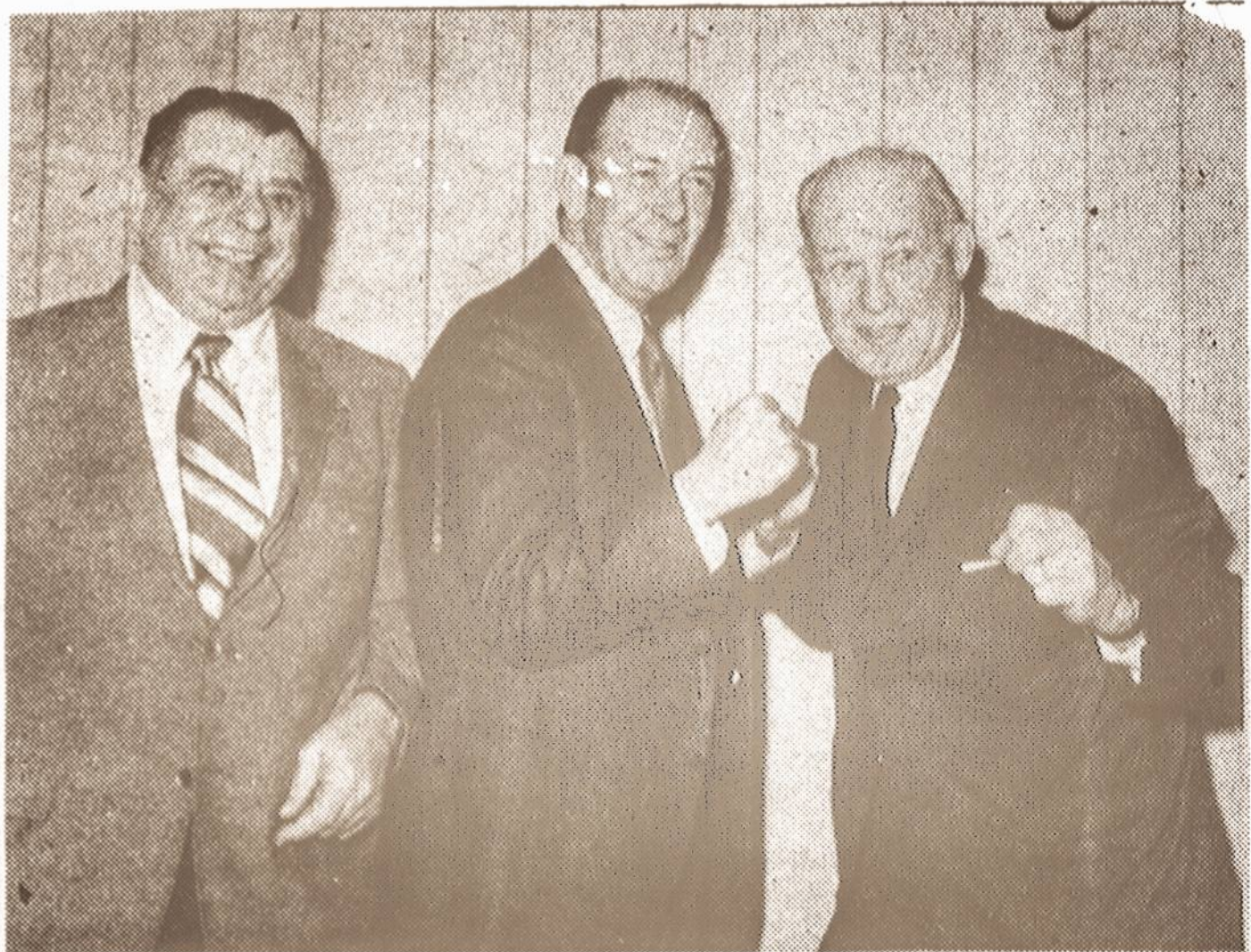
Bendrai, krepšinio lygis Lie-
tuvoje vėl kyla, tuo tarpu Latvi-
joje -- vyrų klasėje jis gerokai
nusmuko, nors moters ryglėtės
dar vis tebesilaiko tvirtoje pozicijose.

LIETUVIAI TVIRTI BOKSE

Du lietuviai dabartiniu metu
yra Tarybų Sąjungos bokso čem-
pionai. Neseniai pasibaigusiose
visasąjunginėse "Darbo rezervų"
draugijos pirmenybėse pa-
sižymėjo du lietuviai: J. Muraš-
ka ir V. Bingelis -- sugriebė
aukso medalius. Sidabro medalių
šiose pirmenybėse laimėjo Pa-
tricijus Jusaitis.

PAŠ KANADOS LIETUVIUS SPORTININKUS

Dvi Toronto lietuvaiteis, V.
Nešukaitytė ir E. Sabaliauskaitė
vyks į Japoniją kur atstovaus

Nashua Sporto vakarėlio rengimo komiteto pirmininkas, teisėjas adv. Leo-
naldas G. Velishka, senatorius Thomas McIntyre ir Jack Sharkey, kuris
tame pobūvyje pranašavo Frazier laimėjimą kumštynėse su Mahomet Ali.

Kanadai pasaulio stalo teniso
pirmenybėse kovo 28 -- halan-
džio 10. Vėliau vyks į Singapū-
rą, kur dalyvaus Britų šalių žai-
dynėse.

Plaukyme garsėja York uni-
versiteto studentė G. Kerniūtė,
kuri Ontario ir Quebeco univer-
sitetų plaukymo varžybose 50
yardų nuotolyje nugara laimėjo I
vietą.

ZYMŪS TINKLININKAS

Chicagos lietuvis Bruno An-
driukaitis yra vienas iš geres-
niųjų tinklinio žaidėjų Ameriko-
je. Jis žaidžia Kenneth Allen
klubo tinklinio komandoje, kuri
praėjusiais metais Amerikos
pirmenybėse laimėjo III vietą.

Neseniai Chicagoje lankėsi
geriausia Amerikos tinklinio ko-
manda iš Californijos, kuri žai-
dė su chicagiečiais ir juos įvei-

kė. Chicago Tribune nuotrauko-
je, vasario 23 talpintas B. An-
driukaitis per tinklą smūgiuo-
jantis kamuoli.

Lakūnas Pranas Vinickas, kau-
nietis, aukštojo piloto varžy-
bose laimėjo Dariaus-Girėno pe-
reinanąjį prizą.

(IŠ LINKSMOSIOS PUSĖS)

Suliesėjimo kančios

Svėčiau, žinote, per daug virš normos. Dak-
taras ėmė nerimauti dėl mano širdies, kraujo-
takos, sukalkėjimų ir šiaip dar įvairiausiais
baubais mane gąsdino. Todėl nutariau nerimau-
ti ir aš. Iš prigimties esu visokiems susilaiky-
mamams labai silpnos valios, iš manęs viską ga-
lima lengvai išgauti, niekuomet neatsispiriu jo-
kioms pagundoms, todėl svorio numetimui dak-
taras paguldė mane trims savaitėms į tokia
specialią bado kliniką.

Pirmą dieną dar nieko, nes buvau iš
namų prisivalgiusi rezervu. Antrą dieną jau
buvau labai blogame upe; ką manote, sėdžiu vi-
sai tuščiu pilvu sušalus ir laukiu daktaro, kad
galėčiau jam pasakyti, jog niekaip nebeišlaikysiu,
jau darosi visai silpna, net akys raibsta.
Kada labai ko laukti, niekad nesulauki. Pati sau
pulsą tikrinu; ar dar tebeplaka širdis, ar dar
tebeplaka širdis, ar dar tebesu gyva? Galvoju
apie koki nors streiką. Pavydžiu bado streiki-
ninkams, trečią dieną per kraują prievarta
maitina, arba nusileidžia jų reikalavimams.
Bet kaip man čia skelbti bado streiką, kad nors
kartą duotų gerai pavalgyti! Vandens, gryno
vandens, galiu gerti kiek tik noriu, nors ir per
visą dieną. Aplink mane taip pat daug vaičiojan-
čių ir dūsaujančių kolegų lygiai vienodai su
manim kenčiančių.

Po trijų dienų visuotino bado "gydymas"
prasidėjo su stipria doza skonio karčios drus-
kos ir dar baisesnės akcijos radikaliam išvaly-
mui visų mano praetities lėbavimo palaikų. Nuo
to tapau tik labiau pavargus ir melancholiška,
bet į tai niekas nekreipė jokio dėmesio. Galvo-
jau apie pabėgimą, bet jau nebeturėjau jėgų.

Tris savaites čia joku būdu neišlaikysiu --
maniau.

Ketvirtą dieną 7 val. ryto davė žolių ar-
batos dar tebesant lovoje. Tik vieną vienintelį
puodelį. Prieš pietus galėjau imti masažus,
vonias ar molio pakavimus. Aš niekam jau ne-
beturėjau jėgų ir pradėjau verkti, kai viena
atėjo tokia tvirta ir linksma ir pasigyrė 10 die-
nių čia esanti. Aš 10 dienų jau nebeišgyvensiu!

Pietums davė tik vieną stiklą daržovių
vandens, įvyniojo į šlapias paklodes ir liepė
miegoti. Užmigau, patikėkit, tikrai užmigau! Po
pietų davė puodelį tikros arbatos su šaukšteliu
medaus. Vakarienei galėjau pasirinkti: stiklą
daržovių ar vaisių sunkos arba maslionkų. Jei-
gu dar esu alkanas, galiu ir toliau gerti, kiek
tik noriu vandens.

Pilvas negurgia -- per tuščias, kad būtų
kam gurgti, bet ateina valanda pusryčių ar pie-
tų, taip ir mačiau steiko gabalus, salotų lėkštes,
keptas bulves ar pusdienio pyragaičius. Apima
toks gilus liūdesys, kad net paširdyje diegia.
Vienintelis džiaugsmas šiame nullūdusiųjų kle-
me, tai rytinė svėrimosi procedūra. Gana iš-
kilmingai visi susistoja į eilę ir laimingai ste-
bime savo svorio korteles vis žemyn vingiuo-
jančia linija. Pirmomis dienomis aš nusivilk-
davau rytinį apsiaustą, nusilaudavau šliures, net
ir laikroduką nuo rankos nuėmiau; kad tik dau-
giau uncijų numetus. Ta vingiuotoji linija tikrai
viena, kuri dar palaiko gyvybę, duoda drąsos
gyventi. Po savaitės svoris matosi ne tik lape,
bet jaučiasi ir aiškiai galima užgriebti prie
juosmens. Vienas ar du svarai į dieną numesti,

tai ne juokas! Labai stori vyrai numeta net po
tris ar keturis svarus į dieną.

Galbūt tas aukštas, galima sakyti, kilnus
jausmas, žiūrint į kasdien labiau smunkančias
kojines ir jaučiant rūbus kabant, kaip ant kuolo,
sukelia ūpą gyventi. Pradedu eiti su kolegėmis
pasivaikščioti. Savitvarda, taip labai reikalinga
pradžioje, dabar atrodo visai nesvarbi; nes
einame pro pyragų ir delikatesų krautuves ir
nesijaudiname. Nebenuostabu, kad stiklas arba-
tos ar sunkos padaro tokia gyva, beveik šoki-
nėjančia mergina!

Po savaitės pasninkavimo numėčiau 10
svarų. Pradėjau žaisti stalo tenisą. Atvažiavęs
vizitui mano asmeniškąs gydytojas rado gerą
kraujo spaudimą, žarnos pačios susidėliojo į
savo senas virškinimo vietas ir širdis jau nie-
ko nebebaugino. Kas man nelabai patiko; tai,
kad jis visai nelaikė manęs ligoniu ir siūlė eiti
plaukti ar irkluoti. -- Reikia muskulus sustip-
rinti! --

Po keturiolikos dienų pasninkavimo, pasku-
tiniają mano "gydymo savaitę, vėl pamažu
pradėsime valgyti, kad grįžus į normalų valgo-
mą gyvenimą. Tai turi vykti pamažu. Pilvas,
kaip naujut naujuntėlatis organas, tur būt, vėl
išmokintas dirbti. Kolegės pasakoja, kad pir-
mąją grįžimo dieną duos pavandenlavusios bul-
vių sriubos, sekančią dieną jau duos 800 kalo-
rijų; todėl manau suprantate, kad jaučiuosi kaip
asketė, nes rūkyti irgi nebesinori. Kad kada
nors valgysiu vėl keptą mėsą su bulvėmis ir
įsivaizduoti negaliu.

Už trijų savaitų, jeigu kokiame nors su-
buvime liesa nepažystama moteris jus užkal-
bins ar sveikins, nenustebkite! Ten būsiu aš.
VERONIKA S.

(IŠ "MOSŲ PASTOGĖS")

Lietuvoj gyvena 325 šimtamečiai

Geriausių linkėjimų - yra linkėjimas gyventi šimtą metų. Į žmones, sulaukusius tokio amžiaus žiūrime su pagarba. Svarbu ne tiek triženkliais skaičiais nurodomas amžius, kiek gyvenimo patirtis.

Medicina, iš dalies, ir kiti mokslai nuo seno domisi žmogaus ilgaamžiškumu, ieško būdų žmogaus gyvenimui pratęsti.

1970 m. Lietuvos gyventojų surašymo duomenimis Lietuvoje gyveno 325 šimtamečiai. Šimto metų ribą peržengė 10 žmonių iš šimto tūkstančių. Dauguma sulaukusių šimto metų - moterys. Surašymo metu užregistruota 271 tokio amžiaus moteris (83% visų šimtamečių). 1959 m. surašymo duomenimis šimtamečių moterų irgi buvo žymiai daugiau, negu vyrų (80%). Moterys gyvena ilgiau, negu vyrai. Šimtamečių vyrų ir moterų santykis kaime ir mieste skiriasi nežymiai.

Skirstant pagal amžių, paaiškėjo, kad didžioji dauguma šimtamečių (87% vyrų ir 81% moterų) yra 100 - 105 metų. 106 - 110 metų amžiaus grupėje yra tik 15% moterų ir 7% vyrų. 10 moterų ir 3 vyrai sulaukė 115 metų.

76% šimtamečių moterų ir 78% vyrų gyvena kaime. Dauguma moterų, turinčių 106 ir daugiau metų (38 iš 51), ir visi tokio amžiaus vyrai gyvena kaime. Galima teigti, kad kaimo gyvenimo sąlygos palankesnės ilgaamžiškumui.

Surašymo metu kiekvienas suaugęs žmogus savo amžių nurodė pats arba jo šeimos nariai. Apibendrinus atsakymus, galima nustatyti, kad seniausia Lietuvos gyventoja - Marijona Globienė. Ji gimusi 1849 m. balandžio mėn. ir dabar yra 121 metų. Senutė, tiesa, jau ligota; ji gyvena Raseinių rajone, Nemakščių apylinkėje, Paprūdžių kaime. Antroji - Teofilė Martukienė, 117 metų (gimusi 1853 m. lapkričio mėn.), gyvena Utenos rajone, Leliūnų apylinkėje, Labeikių kaime. Ši šimtametė dar ir dainą mėgsta užtraukti...

Šimtamečių tarpe yra 54 vyrai. Seniausias jų - Vincas Pinelis. Jis 115 metų gimęs 1855 m. kovo mėn., gyvena Trakų rajone, Auseniškių apylinkėje, Sabališkių kaime. Antrasis vyras - Petras Lepioki-

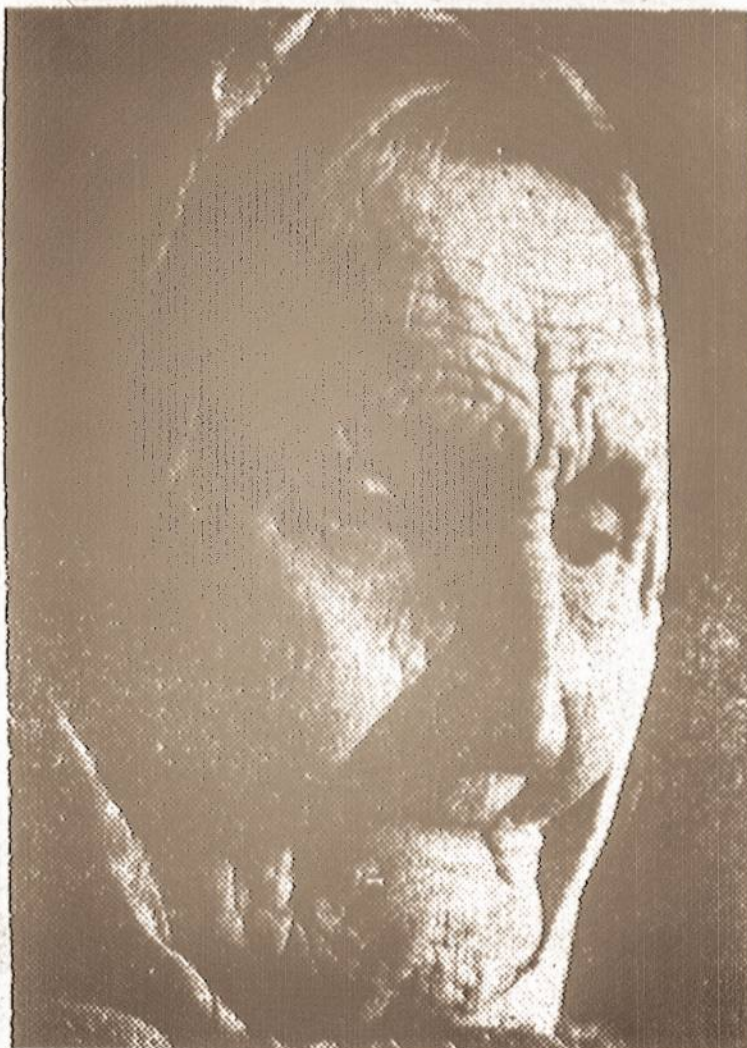
nas, 108 metų, gyvena Molėtų rajone, In-turkės apylinkėje, Skreblinės kaime.

Būdinga, kad žymiai skiriasi sutuoktinių amžius. Šimtamečiai vyrai vedę žymiai jaunesnes žmonas; šimtametės moterys - jaunesnius vyrus. Užregistruota atvejų, kai vyrai jaunesni už žmonas 38 - 44 metais, žmonos - 34 metais.

Didžiausiuose Lietuvos miestuose gyvena 43 šimtamečių, (surašytų miestuose). Vilniuje - 12, Kaune - 14, Šiauliuose - 8, Klaipėdoje - 5, Panevėžyje - 4.

Rajonuose šimtamečiais gali didžiuotis Igalina: čia gyvena 11 ilgaamžių, kaime. Matyt, ežerų krašto gamta palanki žmogaus sveikatai.

Ilgamžių žmonių senatvė aprūpinta. Jie gauna pensijas, turi geras buitines ir poilsio sąlygas, gerai medikų prižiūrimi. Gilesnis surašymo medžiagos nagrinėjimas duos ir daugiau įdomių ir vertingų žinių apie seniausius Lietuvos žmones.

JULIJA GRIŠKIENE GIMUSI 1861 M.

PETRAS LEPIOKINAS GIMĖS 1862 M.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN FUNERAL HOME

Wm. H. Beard, Supvr.

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms.

Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GĖLIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

— Gėlės įvairiom progom —

Maloniai kviečiame kaiminystėje gyvenančius tautiečius
atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; va-
kare: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Naujas Lietuvių Restoranas ir Baras

HAVEN RESTAURANT & BAR

su sale įvairioms pramogoms

94-25 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.

(arti BMT Jamaica traukinio Woodhaven stoties)

Tel. 846-9271

Visi kviečiami atsilankyti, pasivaikšinti ir pasinaudoti jaukia sale

Penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais
duodami šilti valgiai

Savininkė MARIJA DIRŽIENĖ

VIENYBĖ

PRANAS OŽINSKAS, Argentinos Lietuvių Balso leidėjas atvyksta vizitui į Ameriką š. m. balandžio mėn. viduryje. Jis su žmona Ona leidžia seniausiąjį lietuvių laikraštį Pietų Amerikoje. A. L. Balsas įsteigtas prieš 43 metus. Redaguoja Kostantas Norkus. P. Ožinskas Amerikoje jau seniai laukiamas.

ŽURNALISTĖ SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ balandžio 5 d. Velykoms išskrenda į Lietuvą. Pavasario šventes ji nori praleisti su seserimis, artimaisiais ir draugais. Lietuvoje viešės apie mėnesį laiko.

ALBERTAS RADŽIŪNAS, Silver Bell kepyklos savininkas buvo sunkiai susirgęs ir kurį laiką buvo ligoninėje. Jam susirgus kepyklos reikalus tvarkė jo žmona Dalia, talkinant jos motinai. Albertas Radžiūnas dabar jau pasveikęs ir savo biznį perkėlė į naują vietą Queens rajone. Jo kepama lietuviška duona labai mėgiama ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių.

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS susirinkimas įvyksta kovo mėn. pabaigoje. Į posėdžius suvažiuos visi valdybos nariai, kurie, pirmoje eilėje, turės spręsti, kaip padidinti SLA narių skaičių, kasmet mažėjantį, kaip ir visose senųjų imigrantų įsteigtose organizacijose.

KĘSTUTIS ŠAPKA, atvykęs iš Lietuvos su Tarybų S-gos sportininkais Madison Square Garden New Yorke rungėsi su Reynaldo Brown ir Ron Yourdan. Šapka iš Tarybų S-gos atvykęs su šešiais kitais sportininkais ir dviem sportininkėmis, visi dalyvavę ir laimėję Meksikoje įvykusioje pasaulinėje Olimpiadoje. New Yorke lietuviai sportininkai Šapką susitiko ir jis dalyvavo net atšiltininkų pramogoje.

AFTON TOURS, INC. organizuoja ekskursiją į Lietuvą rugsėjo 8 d. Tai bus kultūrinės apimtės ekskursija, nes vyks po vasaros atostogų, kada pradės veikti naujas teatrų, koncertų, operų ir kitokių įvykių sezonas. Daugiau informacijų apie šią ekskursiją kreipkitės į Vienybę.

LIETUVOS KINO AKTORIUS Donatas Banionis susilaukė palankių recenzijų ir įvertinimo už vaidybą filme "Karalius Lyras", šiuo metu plačiai rodomą Lietuvoje ir kt. Nuotraukoje jis matomas su Valerija Kazlauskienė, kai jis viešėjo New Yorke.

V. BELIAJAUS "VILTIS"

Tautinių šokių specialistas V. Beliajus nuo 1942 m. leidžia žurnalą "Viltis" ("Hope"), kuris šiuo metu pasirodo 6 kartus metuose. Tai folkloro žurnalas, skirtas įvairių tautų tautinei kultūrai (šokiams, papročiams ir pan.) nagrinėti. Čia dažnai rašoma ir apie lietuvių pasirodymus ir Lietuvą.

Pavyzdžiui, vėliausioje -- 1971 m. sausio-vasario mėn. laidoje telpa E. Sulaičio aprašymas apie praėjusios vasaros didžiulius renginius Vilniuje, kuriuose dalyvavo pats jo autorius. Taip pat telpa ir tų renginių 7 nuotraukos (jų autoriai -- J. Griklėnis ir E. Sulaitis). Be to, šioje laidoje rašoma ir apie Brazinskų bei S. Kudirkos žygius bei jų reikalų demonstracijas.

Žurnalas 36 pusl. kaina -- \$1.00.
"Vilties" adresas -- P. O. Box 1226, Denver, Colorado 80201.

Jaunimui verta prenumeruoti.

VASYLIŪNAI SU GAIDELIO PREMJERA

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, su savo nuolatinio palydovu Vyteniu M. Vasyliūnu, vėl parengė naują programą. Programos kertiniu akmeniu yra nauja kompozitoriaus Juliaus Gaidelio smuiko sonata Nr. 2, kuriai abu interpretatoriai skiria ypatingą dėmesį.

Sonata parašyta pernai sausio-vasario mėnesiais. Tai stambus, apie pusės valandos ilgumo, trijų dalių su įžanga, kūrinys pilnas dramatinio polėkio, su lėtose temose prasiveržiančiomis lietuviškomis melodijomis, su nepaprastai pakilia, giliai raudančia vidurine dalimi Adagio espressivo.

Šalia Juliaus Gaidelio sonatos programoje rikiuojasi Beethoveno ir Dvoržako sonatos. Beethoveno sonata a moll opus 23, parašyta 1801 metais, kada Beethoveno tragedija -- jo kurtumas pradėjo reikštis visu rimtumu. Tai jau jaučiame jo kūrinys, kur dramatinis įtempimas dominuoja pirmąją ir paskutinę sonatos dalį, tuo tarpu vidurinėje -- atsispindi lyg ir praėitų dienų saulėtumas.

Dvoržako sonatina G dur, pažymėta gana vėlyvu opusu 100. Ji parašyta 1893 metais, kai Dvoržakas buvo New Yorke konservatorijos direktorium. Tai laikotarpis, kada jis sukūrė pagarsėjusią "Naujo Pasaulio" simfoniją bei vadintą "Amerikoniška" styginį kvartetą F dur. Šioje sonatinoje jo stilius pasireiškia visu pilnumu. Slaviškas melodijų atspalvis, būdingas čekų ritmiškumas, graži romantinė harmonija, o šalia to -- jausmi gilia tautos sielą, pilną liūdėsio, skausmo.

Šią programą girdėsime kovo 21, sekmadienį, 3 val. po pietų. Jordan

Kompozitorius Julius Gaidelis

Hall, Boston, Mass. ir Carnegie Recital Hall New Yorke, kovo 27 2:30 val. p. p.

Visi nuoširdžiai kviečiami koncertų nepraleisti.

Tikimasi, lietuvių visuomenė parems savo judriuosius menininkus, kurie menul skiria, ne tik savo darbą ir pastangas, bet ir didelius pinigus. Gal ne visi žino, kad Jordan Hall nuoma vienam koncertui kainuoja \$750, Carnegie Hall -- apie tiek pat. -- O kur kitos išlaidos! Tad nepasmerkime savojo meno.

Talkinkim jaunimui kongresą organizuojant

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybė -- Stasys Barzdukas, PLB Valdybos pirmininkas, dr. Juozas Kazickas, II-jo PLJK Finansų Komisijos pirm. ir Romas Sakadolskis, PLJK Prez. Kom. pirm., sekančiu atsišaukimu kreipiasi į visuomenę talkinti jaunimui, organizuojant II-ąjį Pasaulio Lietuvių Kongresą 1972 m.

Visų mūsų akys krypta į jaunimą. Ir suprantama kodėl: jis užima vyresniųjų vietas, perima darbus, kuria ateitį. Mums

rūpi, kad ateitis būtų lietuviška ir atitiktų siekimus, kuriais gyveno bei siejosi tautos pirmakiai, ugdydami tautinę sąmonę, kurdami tautinę sąmonę, tautinę kultūrą, organizuodami valstybę. Tad ir mūsų jaunimas turės tęsti kovą už Lietuvos laisvę ir apsispręsti už svetur gyvenančių lietuvių išlikimą lietuviškas.

Šiam tikslui būtina turėti lietuvių išsilvijos jaunimą organizuotą, sąmoningą ir suvokiantį tautinę bei kultūrinę savo ateities misiją. Tam ji rengia jaunimo organizacijas; joms ir turi būti skiriamas pirmasis mūsų dėmesys. Bet tam taip pat reikia ir platesnės tautinės jungties; tokią jungtį kaip tik ir sudaro pasaulio lietuvių jaunimo kongresai.

1966 m. įvykęs pirmasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas savo uždavinį atliko. Jis parodė, kad jaunimo tautinis pajudėjimas yra galimas ir reikalingas. Dabar esame pakeliui jau į antrąjį kongresą, kuris įvyks 1972 m. Šis kongresas remsis turima patirtimi ir turės tautinius jaunimo uždavinius papildyti, praplėsti, pagilinti ir vykdyti.

Kongresas turės sutraukti daugiau jaunimo ypač iš kitų kraštų. Turės apžvelgti jaunimo dirbamą tautinį darbą ir pasiekus kūrybinius laimėjimus. Turės smaugstyti gaires ateičiai. Todėl jam reikia sudaryti tvirtą moralinę ir materialinę atramą. Tai kiekvieno lietuvi pareiga ir uždavinys. Todėl ir kreipiamės į visų kraštų lietuvius, į visų kraštų lietuvių organizacijas, lietuvių spaudą bei radijo valandėles, į visų kraštų ir neorganizuotus lietuvius:

Stokime visi į talką organizuoti II-ąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą!

Teikime kongresui visą galimą moralinę bei materialinę pagalbą.

Zenkime visi, kartu su savo jaunimu, lietuvių ateičiai išlikti lietuviškai.

1971 M. VASARIO 16-osios PROGA
PLB Valdyba

Lietuvos mokslininkas Vytautas Statulevičius, Amerikos Mokslų Akademijos svečys, aplankęs eilę JAV mokslo istaigų ir jose skaitęs paskaitų.